

Natuurlijk

betrokken,

gelijk

vooruit

Voor u ligt het **coalitieakkoord 2022-2026** van **GroenLinks, Burgerbelang, Partij van de Arbeid en D66** voor de gemeente Zutphen.

We zijn trots op onze stad en ons dorp en hun geschiedenis. De gemeente Zutphen heeft een eigen identiteit; eigenwijs, vol ideeën en zeer betrokken. Zutphen en Warnsveld zijn fijne en mooie plekken om te wonen, te werken, te bezoeken en te leven. En tegelijkertijd hebben we veel te doen om dat zo te houden. We zijn natuurlijk betrokken en willen gelijk vooruit.

Dat doen we door de komende vier jaar de gemeente verder te vergroenen en te verduurzamen. Door vol in te zetten op kansengelijkheid en te investeren in sociale samenhang in sterke wijken. Door inclusiviteit bespreekbaar te houden en het verenigingsleven te ondersteunen. Door onze gemeente aantrekkelijk te houden voor ondernemers en ook meer werkgelegenheid te creëren. Door een levendig cultureel landschap en laagdrempelig erfgoed. En door een duidelijke visie op wonen. Juist ook met kansen voor jongeren en jonge gezinnen. Met een aantrekkelijk woonklimaat, ruimte voor variatie en voor bewonersinitiatieven. Zodat onze gemeente de toekomst vol vertrouwen tegemoet kan treden.

Zo kan onze gemeente een plaats zijn en blijven waar kinderen en jongeren hun talenten kunnen ontwikkelen, waar voldoende banen zijn en waar mensen betaalbaar kunnen wonen. Waar mensen elkaar kennen en elkaar helpen en opzoeken in de wijk. Dus gaan we door op de goede weg: Zutphen en Warnsveld versterken voor de toekomst.

Met deze coalitie gaan we een nieuwe samenwerking aan. Vanuit onze wens tot betrouwbaar bestuur spreken we het volgende met u af: beslissingen nemen we aan de hand van de volgende zes toetsstenen:

- 1 **Vergroot het de kansengelijkheid van onze inwoners?**
- 2 **Verkleint het onze ecologische voetafdruk?**
- 3 **Draagt het bij aan sociale samenhang en inclusiviteit?**
- 4 **Is het ambitieus maar realistisch?**
- 5 **Kunnen we het uitleggen aan iedere inwoner van de gemeente?**
- 6 **Versterkt het de positie van de gemeente Zutphen?**

Met dit akkoord geven we richting aan Warnsveld en Zutphen met onze groene, progressieve ambities. Gericht op 2030, maar met een actieve uitvoeringsagenda voor de komende vier jaar. 'Natuurlijk betrokken, gelijk vooruit' staat voor een groene, participerende, sociale en actiegerichte agenda. Wij willen natuurlijk betrokken, gelijk vooruit: met inwoners, ondernemers, organisaties, kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. Met de gemeenteraad en met het college van burgemeester en wethouders. Met de ambtelijke organisatie, op het gemeentehuis en in stad en dorp. Met de Cleantech Regio en de provincie Gelderland.

Velen van u hebben meegedacht en geadviseerd aan de plannen in dit akkoord. Als onze gemeente iets is, is het betrokken. We hebben ontzettend veel zin om samen aan het werk te gaan. Mouwen opgestroopt, open, zichtbaar en met heldere kaders. Zo bouwen we aan meer vertrouwen in de lokale politiek en bewegen we natuurlijk betrokken, gelijk vooruit!

De fractievoorzitters,

Martine Westerik (GroenLinks)
Marloes Roerdink (Burgerbelang)
Marjolijn Moester (PvdA)
Yvonne ten Holder (D66)

Coalitieakkoord 2022 - 2026

Natuurlijk
betrokken,
gelijk
vooruit

Inhoud

Politiek dichtbij	6
Lokaal betrokken en wijkgericht	8
Over gemeentegrenzen heen	9
Wonen en leefbaarheid	11
Gevarieerd en betaalbaar wonen	13
Vergroening, klimaatadaptatie en natuur	16
Rechtvaardige energietransitie	18
Cultuur en erfgoed	22
Schoon en veilig verkeer	25
Minder huishoudelijk afval	27
Werken en leren	29
Onderwijs en arbeidsmarkt	31
Aantrekkelijk ondernemen	34
Binnenstad en toerisme	37
Zorgen en samenleven	40
Jeugd en jongeren	42
Hulp en welzijn	45
Gezondheid en zorg	48
Vergroten financiële zelfredzaamheid	50
Sport, bewegen en verenigingsleven	52
Veiligheid	54
Financiën	56
Bijlage Wethouderskandidaten stellen zich voor	59

Natuurlijk betrokken, gelijk vooruit

Coalitieakkoord **2022 - 2026**

**Politiek
dichtbij**

OF

“We willen een open en laagdrempelige gemeente zijn, **dicht bij alle inwoners.** We staan voor democratische vernieuwing en een betrouwbare overheid. We werken met verschillende overheden en netwerken samen om een slagvaardige gemeente te blijven en anderen mee te nemen in onze ambities.”

Lokaal betrokken en wijkgericht

Situatie

Onze gemeente kent een lange traditie van inwonersparticipatie, met veel actieve en betrokken inwoners in Zutphen en Warnsveld. Met verschillende wijken die allemaal hun eigen samenstelling, geschiedenis en karakter hebben. Deze eigenheid van iedere wijk (en binnen deze wijken weer van iedere buurt) willen we koesteren en ondersteunen. Tegelijkertijd signaleren we een grotere tweedeling tussen inwoners die wel meedoen en inwoners die het vertrouwen kwijt zijn of de weg naar de gemeente niet weten te vinden. Ook landelijke ontwikkelingen zoals de toeslagenaffaire, aardbevingen in Groningen en 'politiek-bestuurlijk gedoe' hebben het vertrouwen in de overheid geschaad. Het opkomstpercentage bij de gemeentelijke verkiezingen is gedaald naar 54,9% (56,7% in 2018).

Doel vernieuwing lokale democratie

Goed gemeentebestuur kenmerkt zich door betrokkenheid, door oprechte en aantoonbare interesse hebben voor de inwoners. Door elkaar als gelijkwaardige partner te zien. De gemeente heeft de inwoners nodig voor hun kennis, creativiteit en ideeën. Wij willen in Zutphen en Warnsveld de lokale democratie vernieuwen, en inwoners meer invloed geven op de dingen die hen direct aangaan. Dat vraagt om een verandering in houding en gedrag van zowel raadsleden, bestuurders als ambtenaren. Meer luisteren en samenwerken met inwoners en 'ja tenzij' als uitgangspunt voor inwonersinitiatieven. Ook vraagt het om meer aandacht voor de uitvoering van beleid, dat een grote invloed heeft op het dagelijks leven van onze inwoners.

Doel sterke, levendige wijken

Wij streven naar sterke wijken met een stevige sociale cohesie en een eigen identiteit die grotendeels door wijkbewoners zelf bepaald, beheerd en verrijkt wordt. We willen dat goede ideeën uit de gemeenschap beter en sneller op de plek terecht komen waar ze gerealiseerd kunnen worden, en dat iedere inwoner het initiatief kan nemen om iets te doen voor de eigen buurt. Voor een leefbare en vitale gemeente is het daarnaast belangrijk om voorzieningen in de wijk te behouden. We willen dat zo veel mogelijk mensen met een hulpvraag de weg naar de lokale overheid weten te vinden, zonder dat ze hiervoor hun vertrouwde wijk hoeven te verlaten. Deze vorm van wijkgericht werken vergt een andere manier van denken en handelen van het gemeentehuis en bij het werken in de wijk. Wij stimuleren de wijken om een wijkorganisatie te kiezen die bij hen past. De wijkregisseurs zijn hierin de procesregisseurs.

Doel wijkcentrum voor ontmoeting

Een wijkcentrum of ontmoetingsplek helpt om bestaande informele of formele netwerken samen te brengen, te vergroten en te combineren. Een wijkcentrum is wat ons betreft dé plek waar inwoners terecht kunnen voor vragen en advies, voor ondersteuning van een goed idee voor de buurt, waar statushouders begeleiding kunnen krijgen, waar wijkgenoten terecht kunnen voor een kop koffie en een praatje, waar men de hulp kan vinden die nodig is. Laagdrempeligheid, inclusiviteit en voor iedereen bereikbaar vormt het uitgangspunt. Alle culturele -en sociale partners kunnen daaraan hun bijdrage leveren.

Over gemeentegrenzen heen

Situatie

Een goede samenwerking binnen Oost-Nederland, zoals met de provincie, de Cleantech Regio en onze buurgemeenten is belangrijk om de grote opgaven rondom woningbouw, energie en klimaat te realiseren. Ook de samenwerking binnen de VNG en de M50 (een netwerk van gemeenten van 30.000 tot 80.000 inwoners) zijn van belang om onze doelen te bereiken en voldoende slagkracht als middelgrote gemeente te houden. Het college van B&W pakt een proactieve rol op in het onderhouden van de verschillende netwerken. Daar waar we samen kunnen optrekken met deze partijen, bijvoorbeeld om in aanmerking te komen voor fondsen van het Rijk, zoeken we actief naar verbindingen.

Doel stevige positie in Cleantech Regio en provincie Gelderland

Wij zetten ons verder in voor een gelijkwaardige samenwerking met de provincie Gelderland en binnen Cleantech Regio. De regio neemt in Nederland en daarbuiten een steeds belangrijker positie in en is een goed netwerk om vanuit bestuurlijke vernieuwing met ondernemers en maatschappelijke partijen thema's over de gemeentegrenzen heen op te pakken. Met het voortzetten van onze actieve rol in de Cleantech Regio vergroten we de zichtbaarheid en belangen van de gemeente Zutphen in regionaal verband. De provincie Gelderland is een belangrijke partner, zeker op gebied van cultuur, mobiliteit, ruimte en energie om onderwerpen vanuit gezamenlijk belang in Oost-Nederland op te pakken en met elkaar de lobby richting het Rijk vorm te geven.

Doel samen meer bereiken met buurgemeenten en -regio's

We vinden het belangrijk om de banden met onze directe buurgemeenten en buurregio's aan te halen en met elkaar positieve resultaten te bereiken. Zowel financieel, recreatief, maar ook op het gebied van leefbaarheid loont samenwerken. Samen met Brummen, Voorst, Bronckhorst en Lochem kunnen wij onze rol als poort naar de Achterhoek en brug naar de Veluwe waarmaken. Wij kunnen onze dienstverleningen verder bundelen en kosten reduceren, bijvoorbeeld door gezamenlijke inkoop. En we zien het als duurzaam beleid en goed bestuur om ook met je directe burens problemen rondom de woningbouwproblematiek af te stemmen en sociale zorg op te pakken.

Doel inwoners als ambassadeur

De positieve verhalen van alle inwoners van Zutphen en Warnsveld zijn belangrijk. Samen zijn we ambassadeurs van de gemeente Zutphen. We stimuleren het verspreiden van alle verhalen, waarmee inwoners in al hun diversiteit en vol passie vertellen hoe trots zij zijn op onze historische stad en ons groene dorp.

Acties

- We stellen vanuit de gemeenteraad een democratiseringsagenda op met afspraken over de vernieuwing van de lokale democratie en vragen het college een visie te ontwikkelen op de gewenste ontwikkeling van de organisatie. We maken een aanvalsplan om zoveel mogelijk inwoners (weer) te betrekken. Ook in samenspraak met onze (regionale) partners onderzoeken we hoe de bestuurskracht verbeterd kan worden.
- We zorgen dat participatie niet alleen inspraak is, maar een proces van samenwerken en meebeslissen. We leggen hiervoor nieuwe spelregels vast in een participatieverordening. In participatieprocessen maken we vooraf de verwachtingen helder.
- We starten met het organiseren van burgerberaden, te beginnen met een burgerberaad over de energietransitie.
- We zetten het beleidskader “anders samenwerken” voort, met een breder en verplichtender karakter. We vinden dit een belangrijk principe waar we als bestuur en ambtelijke organisatie invulling aan gaan geven.
- We zorgen voor een stevige positie van een lokale ombudsman en een serieus klachtenbeleid.
- We haken aan bij het landelijke plan structurele versterking lokale publieke media.
- Vanuit de visie op wijkgericht werken, is het belangrijk dat er op korte termijn duidelijkheid komt over het gewenste buurthuis in De Hoven. De wijkbewoners hebben een enorme impuls gegeven aan het creëren van een eigen buurthuis. De gemeente blijft de organisatie van buurthuis De Hoven ondersteunen en stimuleren om tot een wijkgericht centrum te komen dat aansluit bij de wensen en behoeften van de wijk De Hoven en dat past binnen de visie van wijkgericht werken van de gemeente Zutphen.
- In de wijken zonder een eigen wijkcentrum of buurthuis gaan we deze in samenspraak met de bewoners en partners uit die wijk realiseren. We werken actief aan verbindingen tussen inwoners, organisaties en de gemeente om samen kansen te creëren die bijdragen aan het vergroten van betrokkenheid en samenhang, behoud en eventuele toevoeging van voorzieningen. Bij wijken met een wijkcentrum bespreken we hoe we deze waar nodig kunnen (helpen) versterken.
- Een gedeelte van de ‘Corona-gelden’ zetten we incidenteel in voor het levendig maken, vergroten en versterken van de sociale cohesie in de wijken, waarbij de focus ook ligt op het verbinden van sport, kunst en cultuur.
- We faciliteren dat organisaties die hulp kunnen bieden meer zichtbaar zijn in de wijken. Denk hierbij onder andere aan de schuldhulpverlening, schuldhulpmaatje, GelreWerkt!, Perspectief of bijvoorbeeld MPower.
- Met wijkgericht werken gaan zowel het college, de gemeenteraad als de ambtelijke organisatie meer de wijken in om laagdrempelig bereikbaar en aanspreekbaar te zijn. We geven de wethouders expliciet de opdracht om ook wijkgericht zichtbaar te zijn.
- Om zichtbaar te zijn in stad, dorp en wijken en om als bestuur op regionaal, provinciaal en landelijk niveau actief te zijn op grote dossiers als de woon- en klimaatcrisis, vinden wij een fulltime aanstelling van de wethouders noodzakelijk.

Wonen en leefbaarheid

02

“We willen dat Zutphen een aantrekkelijke, groene en toekomstgerichte gemeente is om te wonen. **Voor jong en oud, voor mensen met verschillende achtergrond en inkomens.**

Met plek voor iedereen in alle woonwijken, met cultuur voor iedereen, met gevarieerde woonvormen, en met een aantrekkelijk buitengebied.”

Gevarieerd en betaalbaar wonen

Situatie

De gemeente Zutphen groeit. Dit biedt kansen om het voorzieningenniveau in Zutphen en Warnsveld te versterken en de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. De keerzijde is dat de toegenomen vraag om woningen de laatste twee jaar voor een forse prijsstijging heeft gezorgd. De afgelopen jaren heeft de focus in de woningbouwprogrammering sterk gelegen op het duurdere segment. Dit heeft geresulteerd in het aantrekken van vermogende (voornamelijk oudere) inwoners naar de gemeente Zutphen. De veranderde woonbehoefte en de toegenomen vraag naar woningen heeft in onze gemeente geleid tot beleid over betaalbare woningen. Deze kaders bieden voldoende ruimte om de gewenste balans tussen goedkoop, midden en duur te realiseren en ook om de doorstroming op de woningmarkt op gang te houden.

Doel gemeente Zutphen als een aantrekkelijke mix

De lange termijn strategie richting een toekomstbestendige gemeente gaat niet alleen over het bouwen van nieuwe woningen. Minstens zo belangrijk is het om bestaande buurten leefbaar en vitaal te houden. We streven naar een gevarieerde stad met gevarieerde wijken. Daarbij is het belangrijk dat de gemeente Zutphen jongeren en jonge gezinnen aantrekt en behoudt. Dit is nodig om onze voorzieningen zoals scholen en verenigingen op peil te houden. Ruimtelijk gezien heeft de gemeente weinig uitleggebieden voor nieuwbouw. Op de lange termijn zal de groei binnen de contouren van het bebouwd gebied gerealiseerd moeten worden (inclusief Noordrand De Hoven en Schouwbroek).

Doel balans tussen goedkoop, midden en duur

De huidige maatschappelijke behoefte is om de woningbouw meer in balans te brengen, naar meer focus op woningen voor jongeren, starters en jonge gezinnen. En naar een evenwichtige mix van goedkoop, midden en duur woningaanbod bouwen. Naast het bouwen van sociale huurwoningen, vinden we het van belang om meer betaalbare middeldure huur in de gemeente Zutphen te realiseren. De gemeente Zutphen heeft een tekort aan betaalbare midden-huurwoningen, terwijl dat juist belangrijk is voor starters en voor ouderen die een koopwoning achterlaten. In het licht van de toegenomen grondstofprijzen, is het een opgave om nieuwbouwwoningen betaalbaar te houden. Dit kan door in te zetten op technische maatregelen zoals modulair bouwen, kleinere woningen, aanpassen van parkeernormen, toepassen van erfpacht en eventueel flexibele woningen.

Doel woningnood aanpakken

De realisatie van woningen heeft doorgaans een langere doorlooptijd dan vier jaar. Tegelijkertijd is de urgentie groot om de komende vier jaar zo veel mogelijk te doen om de ergste effecten van de huidige woningnood te verminderen. Hiervoor hebben de coalitiepartijen kennis en ideeën van experts en andere politieke partijen geïnventariseerd. Denk bijvoorbeeld aan de proef in diverse gemeenten waarbij bijstandsgerechtigden op de proef kunnen samenwonen, waardoor betaalbare woningen vrijkomen.

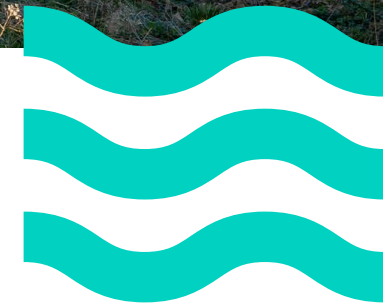

Doel **versneld bouwen** **voor jongeren**

In de bevolkingsopbouw van de gemeente Zutphen zijn twintigers ondervertegenwoordigd. Terwijl het voor de toekomst van de gemeente Zutphen belangrijk is om een evenwichtige leeftijdsopbouw te hebben. Ook vanuit de kant van ondernemers is voldoende aanbod van betaalbare woningen voor jongeren een kans om gekwalificeerd personeel aan de gemeente Zutphen te binden en de krapte op de arbeidsmarkt het hoofd te bieden. We willen dus met nadruk inzetten op snel en flexibel bouwen voor deze groep.

Doel **duurzaamheid, participatie** **en eigen initiatief**

De ontwikkeling van nieuwbouwlocaties willen we toekomstbestendig aanpakken: energieneutraal, van het gas af en zo veel mogelijk circulair gebouwd. Met ruimte voor groen en klimaatadaptie. Mogelijkheden voor natuurinclusief bouwen worden daarbij zo veel mogelijk benut. De Omgevingswet zien we als kans om inwoners beter te betrekken bij de ontwikkeling van hun wijk of dorp. En we willen ruimte geven voor collectieve bewonersinitiatieven, zoals een wooncoöperatie, vanwege de ervaring dat dit bijdraagt aan sociale samenhang en een aantrekkelijke, gevarieerde leefomgeving.

Acties

- Bij het zoeken naar locaties voor woningbouw gebruiken we een ‘ladder’ waarbij bouwen binnen de bebouwde kom voorrang heeft op bouwlocaties daarbuiten. Ons uitgangspunt daarbij is dat een eventuele groei-ambitie van de gemeente Zutphen ‘binnen de rondwegen’ gerealiseerd worden. Bouwen binnen de bebouwde kom vraagt meer denkkracht en creativiteit. En het is ook een kans om de ruimtelijke kwaliteit en leefomgeving te verbeteren (gebiedstransformatie). Een voorbeeld daarvan is de creatie van een ‘overgangszone’ tussen Noorderhaven en De Mars, waarin functies zoals wonen, werken en recreatie worden gecombineerd.
- De coalitiepartijen werken samen met de andere partijen in de gemeenteraad een lange termijn visie uit voor de gemeente Zutphen in de Omgevingsvisie en de daaraan gekoppelde actualisatie van de Woonvisie. Tegelijkertijd zullen we op korte termijn maatregelen moeten nemen om de woningnood aan te pakken.
- De regionale woondeals bieden kansen om meer betaalbare woningen te realiseren en daarvoor steun te krijgen van het Rijk. Andere gemeenten in de regio zullen ook gevraagd worden hier een bijdrage aan te leveren. Dit zien we als een kans om op lokaal en regionaal niveau meer betaalbare woningen te creëren.
- We vinden het van belang om een deel van de nieuw te bouwen betaalbare woningen te reserveren voor inwoners van de gemeente Zutphen. De gemeenteraad heeft 30% als uitgangspunt gesteld. Wij houden dit uitgangspunt vast en breiden deze eventueel uit op het moment dat de Rijksoverheid hiervoor aanvullende mogelijkheden biedt.
- De afgelopen jaren zijn de eerste stappen gezet om woningen voor jongeren in de gemeente Zutphen te laten bouwen. Dit proces willen we versnellen. Er zijn mogelijkheden om voor specifieke doelgroepen (inwoners van de gemeente Zutphen, mensen die een sociale huurwoning achterlaten) de aankoopprijs te reduceren, bijvoorbeeld met een koopgarant overeenkomst. Wij willen dat de gemeente open staat voor dit soort initiatieven vanuit de woningcorporaties. Zij hebben de expertise en de investeringsmiddelen om betaalbare woningen te realiseren.
- In 2021 heeft de gemeenteraad stappen gezet om de woningprijzen binnen de perken te houden door introductie van opkoopbescherming en de zelfbewoningsplicht voor nieuwbouwwoningen in de gemeente Zutphen. Wij willen deze zelfbewoningsplicht uitbreiden naar bestaande woningen, als blijkt dat er in bepaalde wijken sprake is van het opkopen van woningen door investeerders.
- Gezien de toegenomen behoefte om de woningmarkt in goede banen te leiden, willen we een huisvestingsverordening opstellen, zodat er binnen de gemeente een duidelijk regulerend kader is.
- In het licht van de historisch hoge inflatie in 2022 is het van belang dat verhuurders de woonlasten beperkt houden en terughoudend zijn met huurverhogingen. Hierover willen we afspraken maken met woningcorporaties en andere verhuurders.
- We zetten in op meer flexibele oplossingen, zoals het ombouwen van winkel- en kantoorruimte tot woningen, herbestemmen van panden, wonen boven winkels, wonen op het water, natuurinclusief wonen op het platteland, splitsen van woningen of het realiseren van tijdelijke woningen. Daarnaast is het van belang om doorlooptijden te verkorten van processen waar de gemeente proceseigenaar is, zoals de behandeling van vergunningen.
- We willen in overleg met lokale aannemers en lokale projectontwikkelaars om voortgang te maken in de aanpak van de woningnood.
- We willen bouwen met een ‘paspoort’ voor bouwmaterialen onderzoeken, omdat daar kansen liggen om hergebruik te verhogen. Waar de gemeente zelf eigenaar is van grond, zorgen we voor een opdracht aan de ontwikkelende partijen waarbij de deze uitgangspunten centraal staan. We dagen partijen uit om binnen deze kaders betaalbaar te bouwen. Zo hopen we op innovatieve oplossingen om onze bewoners de woning te kunnen laten huren of kopen die hen past. Waar de gemeente geen eigenaar is, stellen we vooraf randvoorwaarden aan de ontwikkeling.

Vergroening, klimaatadaptatie en natuur

Situatie

Nederlanders zijn het groen in hun omgeving afgelopen jaren méér gaan waarderen. De nationale tuinvogeltelling en ‘red-de-bij acties’ zijn razend populair. Het kappen van bomen of het maaien van bermen vol bloemen roepen overal sterke emoties op. In Zutphen en Warnsveld is dat niet anders. De biodiversiteit is in crisis, de overmaat aan stikstof bedreigt de natuur, de steden worden bij een opwarmend klimaat onleefbaar en met de ontwikkeling van steden groeit de recreatieve ruimte onvoldoende mee.

Doel

groene invulling van stad, dorp en buitengebied

Het is er deze coalitie veel aan gelegen om bij te dragen aan een groene invulling van stad, dorp en buitengebied. We hebben als doel om vanuit de gemeente vol in te zetten op vergroening, klimaatadaptatie en de natuurwaarden van stad, dorp en buitengebied. Dit is van belang voor onze gezondheid, voor de leefbaarheid in onze gemeente en voor onze niet-menselijke medebewoners. De wetenschap vertelt ons dat groen in de leefomgeving de geestelijke gezondheid bevordert, mensen aanzet tot bewegen, zieke mensen sneller doet genezen, bijdraagt aan een gezonde leefomgeving en kinderen helpt om uit te groeien tot evenwichtige volwassenen. Daarbij zijn de bebouwde omgeving en het buitengebied belangrijke leefgebieden voor planten en dieren. Denk aan de slechtvalk op de Walburgiskerk, de bosuil op de Boompjeswal en het bijzondere bolgewasje weidegeelster in het park achter de Hanzehof. Het gaat overigens lang niet alleen om de bijzondere soorten. Het gaat ook om de totale groene kwaliteit van onze leefomgeving, met alle planten en dieren die daar bij horen. Met ons sterk veranderende klimaat hebben we meer dan ooit groen nodig om toekomstbestendig en gezond te kunnen leven.

Acties

- We breiden het bomenbestand (nu 31.000 bomen) uit naar 50.000. Bij het planten van extra bomen in de stad richten wij ons ook op de ‘hitte-eilanden’ als de Mars, de Revelhorst en het voormalig MIRO-terrein. Nieuw groen wordt zo veel mogelijk als ecosysteem aangelegd, met aandacht voor (inheemse) planten, bomen en struiken, dieren, bodem, waterhuishouding en hun onderlinge relaties. In de in deze raadsperiode op te stellen Omgevingsvisie besteden we expliciet aandacht aan recreatief groen.
- In ons wijkgericht werken besteden we ook aandacht aan het beheer van het bestaande groen en het toevoegen van nieuw groen. De communicatie met omwonenden als bomen worden gerooid of sterk ingekort wordt geëvalueerd en verbeterd. Samenwerken is hier het uitgangspunt. Bij nieuwbouwplannen vormt het groen in de wijk voortaan integraal onderdeel van het ontwerp.
- We maken een budget vrij voor projectgerichte natuur- en milieueducatie op basisscholen. Natuureducatie in zijn meest brede zin hoort wat ons betreft bij de taken van een gemeente die natuurwaarden, duurzaamheid en burgerschap stimuleert. Zeker als natuureducatie wordt verbonden met maatschappelijke thema's. Samen met scholen, organisaties, vrijwilligers en bedrijven werken we toe naar een passend pakket aan educatieve activiteiten. Ook de inrichting van groene schoolpleinen en nieuwe natuurspeelplekken blijven we stimuleren.
- Bij herinrichting van de openbare ruimte benutten wij de mogelijkheden voor waterberging en extra groen. De koers die wij met de visie vesting van de toekomst zijn ingeslagen, zetten wij voort.
- Bij rioolvervanging of nieuwe bestrating nemen we klimaatadaptatie integraal in de planvorming mee. We gaan door met het stimuleren dat particuliere woningen hun neerslagoverschot van het riool afkoppelen. Voor grootschaliger projecten richten we ons tot de woningcorporaties en bedrijvenorganisaties. Op dezelfde manier stimuleren we het ontsteden van particuliere tuinen en het aanleggen van groene daken en groene gevels.
- Samen met de Waterschappen Rijn en IJssel en Vallei en Veluwe werken we plannen uit om de watertoevoer naar de stad te verbeteren. Als de kans zich voordoet maken we de binnengracht langs de Boompjeswal en de Martinetsingel weer watervoerend. Wij onderzoeken of bij de herinrichting van de strook onder de hoogspanningsleidingen langs de Den Elterweg bij de verkabeling met cofinanciering van andere overheden een klimaatpark kan worden aangelegd.
- We stellen op korte termijn een biodiversiteitsplan op, inclusief een concreet uitvoeringsprogramma. Per wijk stellen wij een streefbeeld op waarbij de gewenste basiskwaliteit natuur wordt beschreven. De gemeente weet waar zich bijzondere soorten bevinden en houdt daar bij ruimtelijke ontwikkelingen en in het beheer van de openbare ruimte rekening mee.
- Het enige jaren geleden vernieuwde maaibeeld (bloeiende bermen) en het snoeibeeld van de gemeente worden geëvalueerd en verder toegespitst op versterking van de natuurwaarden. Daarbij werken we samen met de diverse natuurexperts die onze gemeente telt.
- Bij nieuwbouw en grootschalige, wijkgerichte renovatieprojecten stellen wij natuurinclusieve maatregelen, zoals gierzwaluwenkasten of groene daken, verplicht. Hierbij hanteren wij een puntensysteem, vergelijkbaar met het systeem dat daarvoor in een aantal andere gemeenten is ontwikkeld.
- In het buitengebied stimuleren wij de vrijwillige aanleg van nieuwe bosjes, groenstroken en kikkerpoelen. Wij gaan na of de bestaande stimuleringsregelingen voldoende stimulans bieden en of een gemeentelijk landschapsfonds meerwaarde biedt.
- We willen agrarische ondernemers helpen om de keuze te maken voor een toekomst met een extensiever grondgebruik, met minder milieubelasting en meer ruimte voor natuur en landschap. Dit doen wij door voor boeren die dit willen – en uiteraard samen met hen – een bedrijfsdoorlichting te laten maken in combinatie met een extensiveringsplan. Vrijwilligheid staat hierbij voorop.
- De gemeente bevordert dat vanuit Cleantech Regio de regionale voedselstrategie verder wordt uitgewerkt in de richting van een natuurinclusieve kringlooplandbouw en minder verspilling.
- De gemeente geeft bij representatieve gelegenheden het goede voorbeeld op het gebied van duurzaamheid.

Rechtvaardige energietransitie

Situatie

Het veranderende klimaat heeft grote gevolgen. Bijna alle landen van de wereld hebben samen de afspraak gemaakt om de klimaatcrisis te stoppen. Omdat we de aarde leefbaar en groen willen overdragen aan de volgende generaties. In Nederland hebben we afgesproken dat we in 2050 CO₂-neutraal willen zijn. Ook de gemeente Zutphen wil zorgen dat onze mooie stad en dorp schoon en leefbaar worden doorgegeven aan de inwoners van morgen. Daarvoor moeten we onze ecologische voetafdruk verkleinen. Energiebesparing blijft het uitgangspunt. Energie die wordt bespaard hoeft niet te worden opgewekt.

Doel groene en innovatieve energiebronnen voor iedereen

De gemeente Zutphen zet actief in op groene en innovatieve energiebronnen. Met respect voor de omgeving. En iedereen moet mee kunnen doen, ook inwoners die zich verduurzaming niet kunnen veroorloven. De energietransitie moet rechtvaardig zijn. We wekken zoveel als mogelijk zonne-energie op, maar met alleen zonnepanelen op daken halen we onze doelen uit de vastgestelde Regionale Energie Strategie (2021) niet. Dat betekent dat we ook goed moeten kijken naar de mogelijkheden voor windenergie en zon-op-land.

Doel lokaal en slim

Opbrengsten van energieprojecten moeten een bijdrage leveren aan de gemeenschap. Daarom geven wij voorrang aan lokale, coöperatieve projecten waar omwonenden van mee profiteren. Energieprojecten dienen daarom minstens voor 75% in lokaal eigenaarschap te zijn. We stimuleren onderzoek naar vormen van energieopslag, zoals batterijen. We moeten namelijk slim omgaan met de opgewekte energie en het elektriciteitsnet goed gebruiken.

Doel warmte in de wijken

We stimuleren in de gemeente het gebruik van verschillende natuurlijke warmtebronnen, zoals energie uit het water van Berkel en IJssel, en rioolwater. De overgang van het gebruik van aardgas naar duurzame alternatieven voor koken, het verwarmen van woningen en kraanwater, noemen we de warmtetransitie. Hiervoor hebben we in 2021 een plan gemaakt, de transitievisie Warmte. In de visie worden de eerste buurten benoemd waar de warmtetransitie wordt toegepast vóór 2030. Dit zijn Helbergen, de Zeeheldenbuurt, Noordveen en een stuk van Leesten en Warnsveld. Dit veranderen van warmtebron doen we per buurt, wijk of dorp, want iedere wijk of dorp is anders. Een wijkuitvoeringsplan beschrijft de aanpak om een wijk te verwarmen met groene energie en zonder aardgas. Die buurtplannen maken we met de inwoners, en ook met woningcorporaties, netwerkbeheerders, het waterschap en bijvoorbeeld

warmtebedrijven. In dit plan maken we ook afspraken over de financiële gevolgen. Het zijn concrete plannen, die de gemeenteraad moet goedkeuren. Je huis verwarmen moet voor iedereen betaalbaar zijn, dat is het belangrijkste uitgangspunt.

Doel **regionaal samenwerken** **aan energietransitie**

We werken aan een economisch sterke én schone regio. In de Cleantech Regio werken de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe, Deventer, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen, de Waterschappen Rijn en IJssel en Vallei en Veluwe en de provincie Gelderland aan de Regionale Energie Strategie (RES). Op dit moment onderzoekt de regio of een regionaal fonds financieel kan bijdragen aan een aantal grote doelen in de regio, waaronder de energietransitie. De gemeente Zutphen neemt hierin een aanjagende rol, samen met Apeldoorn en Deventer.

Doel **burgerberaad voor betrokkenheid,** **vertrouwen en snelheid**

Burgerberaden zijn een bewezen effectief middel voor de gemeenteraad om moeilijke beslissingen te nemen, onder andere over de energietransitie. Het leidt tot snellere besluitvorming, beter beleid voor langere termijn, en meer wederzijds vertrouwen tussen inwoners en politiek. We bereiden het eerste burgerberaad voor in 2022 en voeren het eerste uit in 2023. We stellen hiervoor duidelijke spelregels op, zodat zowel de inwoners als het gemeentebestuur dezelfde verwachtingen hebben. Een burgerberaad is een door loting samengestelde groep burgers, die op basis van uitgebreide informatie en overleg, aanbevelingen over beleid doet. Dit past bij de vraag uit onze stad en dorp voor meer invloed op de beslissingen die de gemeente maakt.

Acties

- We stellen zo snel mogelijk concrete doelen voor de lokale opwekking van groene energie. Dit berekenen we aan de hand van het totale energiegebruik in onze gemeente. Aan de hand van die doelen stellen we een ambitieuze en realistische tijdslijn met acties op richting 2030.
- De gemeente start een taskforce 'zon-op-dak'. Deze taskforce bestaat uit verschillende deskundigen die successen uit het hele land verzamelen om die in Zutphen en Warnsveld toe te passen. In deze taskforce is extra aandacht voor zon-op-dak bij monumenten, parkeerplaatsen en bedrijventerreinen. Deze taskforce onderzoekt ook welke beleidsveranderingen er in de gemeente nodig zijn om monumenten beter te kunnen isoleren en verduurzamen. We slaan de handen ineen met inwoners en ondernemers om op zoveel mogelijk daken zonne-energie op te wekken. Dat is onze belangrijkste insteek bij het opwekken van groene energie en voor het halen van de regionale doelen uit de vastgestelde Regionale Energie Strategie (2021).
- In 2023 komt er een afspraak hoe we huurders kunnen ondersteunen wanneer ze zelf energie willen opwekken. We hebben namelijk bijna alle daken van particulieren en ondernemers nodig om zoveel mogelijk groene stroom op te wekken. Met de woningcorporaties en verhuurders hebben we regelmatig overleg om onze gezamenlijke doel te halen: zoveel mogelijk zonnepanelen op de daken van Zutphen en Warnsveld! De concrete doelen uit prestatieafspraken zijn leidend in deze gesprekken, die stellen we elk jaar samen vast.
- Iedere inwoner van Zutphen en Warnsveld moet de mogelijkheid hebben zijn huis te isoleren. De gemeente blijft hiervoor subsidies van Rijk en provincie inzetten en voert samen met maatschappelijk stakeholders laagdrempelige isolatieprogramma's uit. Om dit te bereiken werkt de gemeente nauw samen met Zutphen Energie, woningcorporaties, buurtcentra en wijkteams.
- In de gemeente Zutphen hebben we in de Regionale Energiestrategie twee gebieden aangewezen waar wij initiatieven voor zonnenvelden willen onderzoeken: Overmarsch en Zutphens Broekgebied. Ook hebben we één gebied waar windmolens geplaatst kunnen worden: Zutphen Noord/De Mars. Wij zijn van mening dat er plek is voor maximaal zes windmolens in dat zoekgebied, wanneer zij aan alle wettelijke eisen en ons lokale afwegingskader voldoen.
- We ontwikkelen in 2022 spelregels waaraan een zonnenveld en een windpark moeten voldoen: het afwegingskader 'wind- en zonne-energie'. In die spelregels staat helder uitgelegd hoe inwonersparticipatie (meedenken en financieel mee kunnen profiteren) moet worden ingericht en hoe we ervoor zorgen dat natuur en landschap goed worden meegenomen in de besluiten. Ook moet aangetoond worden wat het duurzame rendement is van windmolens: hoeveel woningen of bedrijven ze van energie voorzien. Dit wordt opgenomen in het afwegingskader.
- We richten een Zutphens Energiefonds op. Dit maakt financiering voor verduurzaming van je huis bereikbaar voor iedereen. Via dit fonds kunnen particuliere huiseigenaren met een klein tot gemiddeld besteedbaar inkomen een lening afsluiten bij de gemeente voor het verduurzamen van hun woning. Dit Energiefonds verschaft leningen tot 100% aan inwoners die willen investeren in bijvoorbeeld zonnepanelen, isolatie, aansluiting aan een warmtenet of een warmtepomp. Zo gaan de energierekeningen van deze inwoners sneller omlaag, waarmee geld bespaard wordt om over een aantal jaren de lening terug te betalen. Natuurlijk verbetert het wooncomfort, verhoogt het de woningwaarde en dragen we zo bij aan een schonere en duurzame gemeente.

Loopt door op volgende pagina.

Acties

- We gebruiken burgerberaden om de energietransitie zo realistisch en democratisch mogelijk te maken. Burgerberaden betrekken inwoners intensiever bij het voorbereiden van energiebeleid. Op die manier sluit het beleid beter aan bij onze inwoners. Dat maakt de besluiten realistischer: de gemeente en de gemeenteraad kunnen daar hun voordeel mee doen.
- De gemeente neemt haar voorbeeldrol serieus. Alle panden in gemeentelijk bezit worden verduurzaamd, middels een opgesteld meerjaren onderhoudsplan. Ook wordt in de bedrijfsvoering zichtbare keuzes gemaakt die helpen de ecologische voetafdruk te verkleinen.
- We realiseren deze coalitieperiode een smart grid als onderdeel van een Smart Energy Hub op bedrijventerrein De Mars. Dat is een 'intelligent' energienet, los van het bestaande energienetwerk. Daarbij wekken bedrijven zoveel mogelijk hun eigen energie op en het net verdeelt dat wanneer er pieken en dalen zijn in die opwek. De provincie Gelderland ondersteunt Zutphen hierin. De gemeente faciliteert innovatieve energieprojecten van het bedrijfsleven die meewerken aan deze Smart Energy Hub, zoals bijvoorbeeld de waterstoffabriek.
- Het eerste wijkuitvoeringsplan voor warmtetransitie wordt op dit moment gemaakt met de inwoners van de buurt Helbergen. Begin 2024 start de uitvoering van het plan, waarna deze buurt overgaat op een warmtenet waarbij de IJssel gebruikt wordt als warmtebron. Nadat deze buurt over is naar groene energie starten we met het opstellen van het wijkuitvoeringsplan voor de wijk Noordveen. Hierbij onderzoeken we, samen met de inwoners, of er een betaalbaar warmtenet kan komen met warmte uit een fabriek. Nog in 2023 starten we parallel ook met een aantal buurten in Leesten aan een wijkuitvoeringsplan. De gemeente stelt, naar advies van het Rijk, voor al deze plannen beleidsadvies, projectmanagement en projectondersteuning ter beschikking. Liander is een belangrijk partner en we stemmen de plannen en tijdslijnen met hen af.
- Tijdens de uitvoering van een wijkplan voor warmtetransitie willen we goed kijken wat er in de wijk verbeterd kan worden aan de leefomgeving. Als toch de schop in de grond gaat kijken we meteen naar meer groen, meer spelen voor kinderen, een betere waterhuishouding en wat de buurt verder nog aangeeft wat nodig is. Ook creëren we werk door deze warmtetransitie: mensen zonder werk in de wijk worden actief benaderd om aan de slag te gaan in het project. Het maatschappelijke initiatief Werkmakers geeft hier vorm aan.

Cultuur en erfgoed

Situatie

Een rijk cultureel aanbod is essentieel voor onze inwoners, het vestigingsklimaat en de aantrekkelijkheid van Zutphen en Warnsveld. Kunst houdt ons een spiegel voor, ontroert en confronteert. Toch zou kunstbeleving niet gebonden moeten zijn aan een vaste plek, maar door de hele gemeente te beleven horen zijn. Kunst en cultuur dragen immers bij aan ontmoeting, plezier, het creëert kansen en hoort daarom ook in de wijken thuis. Daarnaast kent de gemeente Zutphen ook een rijkdom als het gaat om historisch erfgoed. Het is de drager van onze geschiedenis en het geeft de stad en dorp identiteit en sfeer.

Doel kunst en cultuur beschikbaar voor iedereen

Wij willen zowel behoud van het erfgoed én het stimuleren van (nieuwe) kunst en cultuuruitingen, zodat Zutphen het bruisend cultureel centrum van het oosten wordt. Om de ambities op het cultureel domein waar te maken en de culturele basisinfrastructuur te handhaven heeft de gemeente een volwaardig, eigentijdse theaterzaal en podiumzaal nodig. We streven ernaar dat iedereen in zijn schoolperiode en in zijn wijk in aanraking komt met cultuur en cultuureducatie.

Doel makers en broedplaatsen faciliteren

Kunst en cultuur bestaan niet zonder haar makers. In het cultuurbeleid wordt de nadruk gelegd op het stimuleren, faciliteren van en een podium geven aan onze makers. Wij onderzoeken met de makers hoe dit optimaal gefaciliteerd kan worden door de gemeente Zutphen.

Doel kansengelijkheid

Kansengelijkheid begint bij mensen dezelfde mogelijkheden geven en daarbij zijn belangrijke vaardigheden zoals leesvaardigheid en digitale vaardigheid (wettelijke functies van de bibliotheek) essentieel. Het stimuleren van geletterdheid (zowel fysiek als digitaal) zien wij als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente, scholen en de bibliotheek en wordt versterkt door dit decentraal, in wijken en scholen, aan te bieden.

Doel versterken van de popcultuur

De gemeente Zutphen heeft een rijke geschiedenis van muziek en muzikale evenementen. Wij versterken dat klimaat, maken nadrukkelijke de verbinding met popcultuur en stimuleren dat kinderen op vroege leeftijd in aanraking komen met muziek.

Doel rijke geschiedenis koesteren

Zutphen is een gemeente met veel historisch erfgoed, daar moeten wij zuinig op zijn. Wij streven ernaar om zoveel mogelijk monumenten te beschermen. Het verhaal van Zutphen als eeuwenoude Hanzestad is een verhaal dat verteld wordt door de vele monumenten en het stedelijk museum Zutphen. Ook het dorp Warnsveld heeft zijn eigen cultuur en historisch verhaal. Die verhalen kunnen alleen verteld worden door openstelling van de monumenten voor het brede publiek. Wij streven ernaar die verhalen levend, zichtbaar en toegankelijk te maken door actief naar buiten te treden en de verbinding te zoeken met citymarketing en het toeristisch beleid.

**Wij maken nadrukkelijk
de verbinding met popcultuur
en stimuleren dat kinderen op
vroeg leeftijd in aanraking
komen met muziek.**

Acties

- Wij onderzoeken hoe en op welke manier centralisatie van de governance van de culturele voorzieningen mogelijk is, zonder dat de afzonderlijke culturele voorzieningen hun eigen identiteit verliezen. Hiermee versterkt de relevantie, programmering en lokale binding van kunst en cultuur. Doelstelling daarbij is dat subsidiegeld primair naar de makers gaat.
- Met het in eigendom nemen van de Hanzehof en Buitensociëteit is de eerste stap gezet naar een toekomstbestendig theater en muziekpodium. Deze raadsperiode begint de renovatie van de Hanzehof en de Buitensociëteit, zodat het de komende 20 jaar vooruit kan als culturele knooppunt van Zutphen en omgeving. Het college hanteert bij die renovatie van de Hanzehof en Buitensociëteit de volgende uitgangspunten: de nadruk ligt op de functionaliteit van het theater en de Buitensociëteit; de bibliotheek blijft in de Broederkerk; de 'verstening' moet minder, de gebouwen worden opengebrouwen; er wordt verbinding gemaakt met het park; en er wordt onderzocht of en hoe het mogelijk is om de ruimtes multifunctioneel in te zetten.
- De gemeente ondersteunt creatieve broedplaatsen waar talentontwikkeling en kennisuitwisseling centraal staat. Waar mogelijk stelt de gemeente haar eigen vastgoed ter beschikking en gaat nadrukkelijk op zoek naar culturele broedplaatsen in de wijken om die te faciliteren en te helpen floreren.
- We realiseren een centrale plek, waar alle partijen die educatie verzorgen in het kunst en cultuur domein een ruimte kunnen huren tegen maatschappelijke tarief.
- Evenementen zijn bij uitstek het middel om op een laagdrempelige manier kunst, cultuur en erfgoed naar de mensen te brengen. Door te werken met laagdrempelige evenementen kunnen kunst, cultuur en erfgoed voor iedereen toegankelijk worden, dit versterkt ook 'de stad als podium'. Wij stimuleren dat culturele evenementen de wijken ingaan.
- Wij gaan onderzoeken of er, in samenwerking met het Gelders restauratiecentrum, een mogelijkheid bestaat tot het oprichten van een praktisch onderwijsaanbod opleidingscentrum vakmensen historische erfgoed.

Schoon en veilig verkeer

Situatie

In Zutphen en Warnsveld moet het verkeer veiliger worden dan het nu is, met name voor fietsers en wandelaars. De rode loper is een bewezen succesformule om ruimte te geven aan de fiets.

Doel schoon vervoer krijgt prioriteit

We geven ruim baan aan fietsers en voetgangers en stimuleren (schoon) openbaar vervoer, deelmobiliteit en elektrische auto's. We streven in alle toekomstige verkeersaanpassingen naar goede, veilige fietsverbindingen tussen alle wijken. Ook de huidige fietswegen worden veiliger gemaakt en doorontwikkeld. De gemeente heeft als doel dat er in 2025 circa 400 autolaadpalen zijn in Zutphen en Warnsveld. Doordat er proactief én op aanvraag laadpalen worden geplaatst, halen we dit doel. Wij doen dat in samenwerking met de provincies Gelderland en Overijssel.

Doel duurzaam goederenvervoer

Er zijn veel Europese en landelijke ontwikkelingen rondom goederentransport via het spoor die Zutphen en de nabije omgeving raken. Wij vinden het belangrijk dat de toename van transportbewegingen op de lange termijn onderbouwd wordt. Ook moet hinder worden aangepakt, moeten er geen belemmeringen ontstaan in de ontwikkeling van onze spoorzone, willen we de groene omgeving behouden en zetten we in op duurzamer goederenvervoer. We trekken samen met de regio's, omliggende gemeenten en provincies op om waar nodig een krachtige vuist te maken. Ook sluiten we aan bij regionale en provinciale ontwikkelingen rondom watertransport. Goederenvervoer over water vervangt transport over de weg en ontlast de drukke wegen. Daarbij zetten we zoveel mogelijk in op schone scheepvaart.

Acties

- Een nieuw verkeerscirculatieplan wordt raadsbreed ontwikkeld en als onderdeel van de Omgevingsvisie vastgesteld. De gemeenteraad heeft hiervoor al een aantal kaders vastgesteld.
- Aanpakken acuut onveilige situaties. De herontwikkeling van straten doen we zoveel mogelijk via de 'Deventerweg'-methode: de inwoners, omwonenden en stakeholders gaan met elkaar in gesprek over een ontwerp. De gemeente bepaalt van tevoren de kaders en durft bovenal te vertrouwen op de uitkomst van het participatieproces. Daarnaast ontwikkelen we een afwegingskader voor het prioriteren van de verschillende onveilige verkeerssituaties. Zo is het voor alle inwoners duidelijk waarom de gemeente bepaalde keuzes in volgorde van belangrijkheid maakt.
- Uitvoer mobiliteitsvisie Binnenstad. In de uitvoeringsagenda wordt ook een helder en herkenbaar parkeerbeleid ontwikkeld voor zowel auto's als fietsen, waarbij we gebruik maken van slimme oplossingen uit de regio. We zorgen daarnaast voor meer fietsoplaadpunten in de gemeente.
- De gemeente heeft ambities als het gaat om het bouwen van nieuwe woningen. We kijken in het voortraject goed hoe we deze nieuwe wijken veilig en met hoge luchtkwaliteit inrichten. Specifieke aandacht hebben we daarbij voor de fiets- en wandelmogelijkheden en de inrichting van fiets- en autoparkeerplaatsen. Daarnaast moeten deze wijken goed te bereiken zijn met het openbaar vervoer.
- Met meer elektrische stadsdistributie zorgen we voor minder zwaar, vervuילend vervoer in onze stad. We kijken ook expliciet hoe afvalverwerkingsbedrijven hier een rol in kunnen spelen.
- We faciliteren watergebonden bedrijvigheid op De Mars en een goede bereikbaarheid van onze havens. Vooral het kruispunt van waterwegen kan de gemeente Zutphen ook economisch versterken. Het is daarvoor noodzakelijk dat het uitdiepen van de industriehaven wordt opgepakt. In aanvulling op de gemeentelijke gelden wordt gekeken naar de mogelijkheden omtrent externe financiering en een bijdrage van belanghebbende bedrijven om dit project gezamenlijk tot stand te brengen. Door het verdiepen van de industriehaven groeien de kansen voor de bedrijven die eraan gevestigd zijn om hun activiteiten uit te breiden.

Minder huishoudelijk afval

Situatie

Grondstoffen worden steeds schaarser. De vraag naar grondstoffen stijgt en makkelijk winbare gebieden voor bijvoorbeeld olie en gas nemen af. Om te kunnen blijven voldoen aan de grote vraag naar grondstoffen, moeten we ervoor zorgen dat we minder waardevolle grondstoffen uit de keten laten 'leken' door verbranding, en meer grondstoffen hergebruiken. De transitie richting een circulaire economie is in Nederland verwoord in het Rijksprogramma 'Nederland Circulair in 2050'. Onderdeel van deze ambitie is een afvalvrije samenleving in 2050. Voor huishoudelijk afval betekent dat nog maximaal 100 kilo restafval per inwoner per jaar in 2020, en nog slechts 30 kilo in 2030.

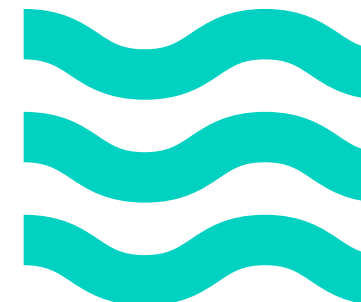
Doel restafval verminderen en makkelijker scheiden

De inwoners van de gemeente Zutphen zijn goed in het scheiden van hun afval. Afval dat goed is gescheiden is makkelijker te recyclen tot een grondstof van goede kwaliteit om er weer een nieuw product van te maken. Voor materiaalstromen zoals gfe (groente-, fruit en etensresten), textiel, glas en papier en karton is nascheiding in Nederland op dit moment geen serieuze optie. Als deze niet aan de bron gescheiden worden van het restafval, gaan deze potentiële grondstoffen verloren. Het is daarom belangrijk om te blijven inzetten op bronscheiding. We voelen de noodzaak om lokaal doelstellingen op te stellen voor duurzaamheid en kostenbesparing voor inwoners, gericht op recycling, hergebruik en het beperken van de afvalstroom. In de gemeente Zutphen is het nog niet voor alle inwoners mogelijk om afval goed te scheiden. Daar moeten we snel mee aan de slag.

Op dit moment wordt nog 140 kilogram restafval per persoon per jaar opgehaald in de gemeente Zutphen. Om de landelijke doelstellingen te halen (70 kg in 2025 en 30 kg in 2030) is samenwerking, communicatie, participatie en maatwerk nodig.

Doel grondstoffenplan

Om de juiste stappen te nemen stellen we in 2022 een nieuw grondstoffenplan vast. In dit plan kijken we hoe we op een goede manier meer grondstoffen kunnen verzamelen en tegelijk kunnen zorgen voor minder restafval en dus kostenbeheersing voor de inwoners.

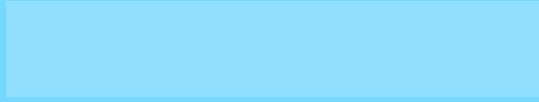
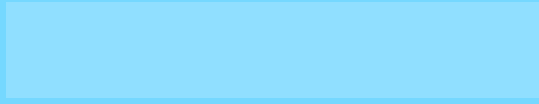
Acties

- De prettige regionale samenwerking met Circulus voor de inzameling van grondstoffen en restafval zetten we voort. Er moeten nog wel stappen gezet worden om de hoeveelheid restafval te verminderen: we halen nu de landelijke afspraken niet. In 2020 hadden we nog 40 kg per inwoner per jaar te veel restafval.
- Voor het slagen van het grondstoffenplan en het halen van de doelstelling van 70 kg per huishouden in 2025 moeten we eerst een aantal voorwaarden creëren: goede communicatie over afval scheiden en het belang daarvan; het mogelijk maken van het scheiden van gfe bij hoogbouw en in het centrum; de gemeente Zutphen geeft zelf het goede voorbeeld; scholen en verenigingen worden betrokken bij afval scheiden; en veranderingen gaan we niet in één keer doorvoeren maar geleidelijk.
- In gemeenten van gelijke grootte en verstedelijking als Zutphen zijn goede ervaringen opgedaan met 'omgekeerd inzamelen': daarbij worden alle grondstoffen die je kunt recyclen gratis opgehaald aan huis en breng je zelf je restafval weg naar een ondergrondse container. De komende jaren gaan we onderzoeken hoe en of we omgekeerd inzamelen kunnen invoeren door te werken met pilots, we sluiten daarbij aan op wijkgericht werken. Deze pilots zijn gericht op het verminderen van restafval en daarbij ook op het niet laten oplopen van de rekening voor inwoners.

De pilots starten in enkele buurten en worden samen met de inwoners ingericht, gemonitord en geëvalueerd. Hier wordt ook gekeken naar de voorwaarden van bijvoorbeeld zorgcontainers voor inwoners die fysiek niet in de mogelijkheid zijn hun afval zelf weg te brengen.

- Met Circulus maken we duidelijke en meetbare afspraken over de grondstoffeninzameling zoals het tegengaan van dumping en bijplaatsingen en de doelstellingen per wijk. Ook dat doen we in nauw overleg met de inwoners. Zij weten wat wel en niet werkt in hun buurt.

**Werken
en leren**

03

A photograph of a university campus. In the foreground, a group of students with backpacks stands near a large bicycle rack filled with bicycles. In the background, a modern building with large windows is visible, surrounded by lush green trees. A group of students is sitting on a grassy hill to the left. The sky is overcast.

“In de gemeente Zutphen krijgt iedereen de kans om talenten optimaal in te zetten door sterk onderwijs, het vergroten van bestaanszekerheid en genoeg werk. Wij willen het ondernemersklimaat in de gemeente Zutphen versterken. En zetten ons in voor een mooie en levendige binnenstad”

Onderwijs en arbeidsmarkt

Situatie

Er is op dit moment in diverse sectoren genoeg werk. Daardoor kunnen meer groepen mensen gemakkelijker aan werk komen. Tegelijkertijd zien wij iedere dag een groeiende kloof in de bestaanszekerheid en kampen veel sectoren met een personeelstekort. In onder andere de zorg, techniek, horeca en transport is het aantal vacatures hoog. Verschillende prognoses laten zien dat het verwachte personeelstekort de komende jaren onverminderd hoog blijft. Ook bij ondernemers in de gemeente Zutphen is de vraag naar personeel groot. Daar tegenover staat dat het aantal niet werkenden in onze gemeente relatief hoog is. De gemeente heeft daarnaast een onderscheidend en kwalitatief hoog onderwijsaanbod. Dat is cruciaal voor het toekomstperspectief van onze jeugd. En dit is ook een reden voor gezinnen om in de gemeente Zutphen te wonen.

Doel sterk onderwijs

De prognose is dat het aantal leerlingen in het basisonderwijs afneemt. Dit heeft als risico dat leerlingaantallen op enkele scholen zodanig dalen, dat de kwaliteit en continuïteit van onderwijs onder druk komt te staan. In onze visie heeft iedere wijk of dorp een school met voldoende kwaliteit aan basisonderwijs. Daarnaast willen we de ontwikkeling van integrale kindcentra stimuleren, als instrument om de algemene ontwikkeling en kanselijkheid van kinderen te bevorderen. Deze uitgangspunten zijn voor ons leidend in de lange termijn strategie voor onderwijshuisvesting. De gemeente heeft hierover goed overleg met het onderwijs en dat zetten we in de toekomst voort.

Doel Van onderwijs naar werk

Jong aan het werk gaan lijkt voor veel jongeren in eerste instantie aantrekkelijk. Het inkomen is welkom, zeker bij jongeren uit gezinnen met een laag sociaaleconomische situatie. Te vaak komt het voor dat zij na verlies van hun eerste baan lastig een plek op de arbeidsmarkt kunnen vinden. Inzet op het afronden van de opleiding moet daarom het uitgangspunt zijn. Dat begint bij een goed inzicht in wie, waarom de school verlaat. Het kan niet zo zijn dat schoolverlaters niet in beeld zijn bij de gemeente. In programma's om schoolverlaters weer naar school te krijgen staat vertrouwen en het geven van een tweede kans centraal.

We zetten in op ontwikkeling van het netwerkonderwijs om meer en betere verbindingen te leggen tussen het onderwijs onderling en de arbeidsmarkt. Kennis delen, inspringen op vraag en veranderingen van de markt zijn daarin beter met elkaar te organiseren en te ontdekken. Daarnaast verbetert dit de kwaliteit van het opleiden van onze jongeren binnen banen die hard nodig zijn. De werkwijze van het Praktijkonderwijs Zutphen als netwerkschool en de ontwikkeling die het Kompaan (vmbo) en de Technieffabriek daarin maken, zien wij als goede voorbeelden.

Doel bestaanszekerheid en waardevol werk

Voor onze inwoners is het van belang om een plek te hebben op de arbeidsmarkt. Werk geeft naast inkomen ook voldoening, zelfwaardering en zelfontplooiing. We bieden mensen perspectief op zinvol werk; sterker dan voorheen leggen we verbinding tussen werk, inkomen, onderwijs, welzijn en zorg. Wij zetten in op een inclusieve arbeidsmarkt waarin voor iedereen een passende werkplek gevonden kan worden. Waar nodig zal er begeleiding beschikbaar zijn bij het vinden van passend werk. Bij het zoeken naar passend werk staat de duurzame inzetbaarheid centraal. Werken moet daarbij lonen en de armoedeval moet verkleind worden. Alleen op deze manier kunnen al onze inwoners onderdeel zijn van de maatschappij. We streven naar regelarme bijstand en werken vanuit vertrouwen. Wij vragen geen verplichte tegenprestatie, maar stimuleren vrijwilligerswerk. Een leven lang ontwikkelen passend bij het eigen vermogen is hierbij de norm.

Doel match tussen werkgevers en werkzoekenden

GelreWerkt! is de afdeling van de gemeente Zutphen met betrekking tot de werkzoekende dienstverlening en de werkgeversdienstverlening. GelreWerkt! brengt op lokaal niveau vorm in samenwerking met de arbeidsmarktregio. GelreWerkt! zet naast het samenwerken in de regio lokaal vooral in op samenwerking en het verbeteren van matches tussen werkgevers en werkzoekenden. De ontwikkeling van de GelreWerkt! App is daar al een mooi voorbeeld van. Het is als sociaal werkbedrijf nodig om als netwerkorganisatie te opereren en samenwerking (scholen, instanties, werkgevers) tot stand te brengen om de verbinding tussen werkzoekende en werkgevers zo optimaal mogelijk te maken. Waarin vertrouwen, maatwerk en het wegnemen van knellende regels centraal staan.

Doel blijvend innoveren

Onze gemeente kent mooie voorbeelden van het anders kijken naar werk en ontwikkeling. Bijvoorbeeld de Technieklab Zutphen en leer- en werkplaats WALHALLAB. Als gemeente moeten wij initiatieven als de Technieklab en het WALHALLAB niet alleen koesteren, we moeten blijvend werken aan het ontwikkelen van nieuwe initiatieven. Tevens willen we putten uit de kennis en ervaring die daar ontstaat. Het gaat om anders denken en doen en dit navolging geven in andere sectoren.

Acties

- Voor de kwaliteit van onderwijs creëert de gemeente randvoorwaarden zoals toekomstbestendige onderwijshuisvesting en een breed aanbod aan vroeg- en voorschoolse educatie. In samenwerking met scholen zetten we erop in om het beroep op passend onderwijs te voorkomen voor de leerlingen die nog voldoende mogelijkheden hebben om regulier onderwijs te volgen.
- Vanuit de onlangs vastgestelde strategische visie 'een sterke inclusieve samenleving' gaan wij de komende vier jaar aan de slag met de uitvoeringsagenda, met een insteek op vertrouwen en de menselijke maat.
- De samenwerking tussen de 3 O's, Onderwijs, Ondernemers en Overheid binnen de Technieffabriek verdient navolging in andere sectoren. We investeren de komende periode in de zorgbranche gezien de urgentie van het tekort aan gekwalificeerd personeel groot is in de gemeente Zutphen waar de werkgelegenheid voor een groot deel stoelt op de dienstverleningsbranche.
- Wij intensiveren de regionale samenwerking in de arbeidsmarktregio Factorwerk en de Cleantech Regio waar het gaat om arbeid en scholing.
- Samen met het onderwijs en de arbeidsmarkt onderzoeken we welke vakopleidingen in deze regio nodig zijn. We kijken daarbij naar opleidingen van brancheniveau tot mbo en hbo. Daarnaast is een focus op een breed en volwaardig mbo goed voor de gemeente als we kijken naar de inwonerspopulatie en de vraag in werk. Daarbij speelt zowel de vraag van de arbeidsmarkt naar vakmensen en ook om aan de vraag aan vakmensen specifiek voor verduurzaming (energietransitie) te voldoen.
- We gaan door met het versterken van het Zutphens ontwikkel netwerk (Z.O.N.). Het Z.O.N. heeft 3-componenten, namelijk die van de dagbesteding (i.s.m. Ijsselzorg, GGnet en Trajectum, Zozijn), de fysieke locatie voor de oude sociale werkvoorziening (i.s.m. Larcom) en het herbergt het netwerk van zorginstellingen, scholen en (sociale) ondernemers. Deze drie componenten vormen samen de infrastructuur, zodat onze inwoners een passende (werk)plek krijgen. We investeren zo in de totale doelgroep van uitkeringsafhankelijken en inwoners met een, grote tot kleine, afstand op de arbeidsmarkt en zorgen er zo voor dat we daar een bestaanszekerheid voor creëren. Op deze wijze blijven we investeren in een passend aanbod.
- GelreWerkt! bouwt verder aan een netwerk waarin de dienstverlening naar werk nog meer geoptimaliseerd wordt.
- In de gemeente Zutphen is het aantal laaggeletterden hoog (13- 16%), dit aantal moet omlaag. Om dit te bereiken gaan we de opdrachten naar onze partners duidelijker vastleggen in prestaties. Door de juiste op maat gesneden programma's, laagdrempelig uitgevoerd in de wijken. Dit vergroot voor mensen de kansen op de arbeidsmarkt.

Aantrekkelijk ondernemen

Situatie

De gemeente Zutphen ligt op een kruispunt van spoorverbindingen en waterwegen. Dat maakt de gemeente sterk als vestigingsplaats. De bereikbaarheid over de weg en water wordt steeds beter en biedt ook mogelijkheden. Tegelijkertijd is er leegstand van bedrijfspanden binnen onze gemeente, terwijl daar potentiële arbeidsplaatsen zitten. Gezien het succes van het binnenstadmanagement om de leegstand in de binnenstad te verminderen willen wij dat er op eenzelfde manier gewerkt wordt voor de bedrijventerreinen.

Doel ondernemersklimaat

Om bestaande ondernemers te helpen, nieuwe aan te trekken en startende en groeiende bedrijven bij te staan, is een ondernemersklimaat noodzakelijk waarin de gemeente faciliteert en verbindt. Dit brengt de opdracht met zich mee dat wij actief op pad moeten om in kaart te brengen wat de ondernemers bezighoudt om prettig te kunnen ondernemen in de gemeente. Wij halen goede voorbeelden op in het land om te laten zien hoe de gemeente als ondernemersgerichte organisatie succesvol kan zijn bij de acquisitie van bedrijven. Doordat we op deze manier de gemeente dichterbij de ondernemers brengen, weten we wat er speelt binnen de gemeentegrenzen en houden we de lijnen kort. Door vanuit de gemeente sterk te faciliteren naar bedrijven toe helpen we de lokale economie vooruit. Dit heeft weer een positieve uitwerking op de werkgelegenheid en daarnaast vergroot dit netwerk ook kansen voor GelreWerkt! om inwoners die meer begeleiding nodig hebben te bemiddelen naar werk.

Doel meer aandacht voor zzp'ers

In de gemeente Zutphen zijn veel zzp'ers gevestigd. Dit zijn hardwerkende inwoners die er bewust voor gekozen hebben het alleen te willen doen. Voor deze keuze hebben wij respect en hiervoor zal het ondernemerspunt een plaats zijn waar zij met hun vragen en opmerkingen terecht kunnen. Daarnaast bouwen we als gemeente een vertrouwensrelatie op met zzp'ers door met hen om tafel te zitten. Hierdoor kan tevens goed gemonitord worden of het financieel wel goed gaat met deze zzp'er en hij/zij niet op of onder de armoedegrens leeft. Hier kan de gemeente in ondersteunen.

Doel meer aandacht voor zorg als economische pijler

De gemeente Zutphen is sinds jaar en dag een gemeente met een groot zorgaanbod. Van ziekenhuis tot coöperaties in de thuiszorg, van verslavingszorg tot de vele soorten dagbehandelingen en een diversiteit aan zorgondernemers. Deze 'economische' pijler moeten wij niet uit het oog verliezen. Een groot aantal inwoners van onze gemeente, maar ook van de buurgemeenten vindt hier hun werk. Het is van belang dat wij intensief contact houden met deze instellingen en dat wij goed luisteren hoe de gemeente ervoor kan zorgen dat deze instellingen optimaal kunnen functioneren. Daarnaast kijken we of er binnen de gemeentegrenzen opleidingen opgezet kunnen worden om de juiste mensen met de juiste papieren te behouden voor de regio en deze werkgevers.

Doel **opleiden van vakmensen** **en werk in de regio**

Om bestaande ondernemers te helpen, nieuwe aan te trekken en startende en groeiende bedrijven bij te staan, is een ondernemersklimaat noodzakelijk waarin de gemeente faciliteert en verbindt. Dit brengt de opdracht met zich mee dat wij actief op pad moeten om in kaart te brengen wat de ondernemers bezighoudt om prettig te kunnen ondernemen in de gemeente. Wij halen goede voorbeelden op in het land om te laten zien hoe de gemeente als ondernemersgerichte organisatie succesvol kan zijn bij de acquisitie van bedrijven. Doordat we op deze manier de gemeente dichterbij de ondernemers brengen, weten we wat er speelt binnen de gemeentegrenzen en houden we de lijnen kort. Door vanuit de gemeente sterk te faciliteren naar bedrijven toe helpen we de lokale economie vooruit. Dit heeft weer een positieve uitwerking op de werkgelegenheid en daarnaast vergroot dit netwerk ook kansen voor GelreWerkt! om inwoners die meer begeleiding nodig hebben te bemiddelen naar werk.

Doel **circulaire economie**

We werken samen met Circulus, 2switch, Stichting Hand en de Stadswerkplaats om een Circulair Ambachtcentrum (CAC) te ontwikkelen in Zutphen. Een CAC geeft afgedankte producten waar mogelijk een tweede leven. Als het nog hergebruikt kan worden gaat het naar de kringloopwinkel, bij beschadiging kan het worden gerepareerd of gaan de onderdelen naar de stadswerkplaats. Alleen wanneer er geen upcycling mogelijk is gaat het naar de milieustraat. Een CAC geeft ook kansen voor werkgelegenheid, specifiek voor mensen die niet zomaar werk vinden in een reguliere werkomgeving. Er zijn al vele goede voorbeelden in het land. Vanuit het CAC kunnen ook repaircafés worden gestimuleerd in de verschillende wijken.

Acties

- Om je binnen de huidige economie te kunnen onderscheiden ten opzichte van andere gemeenten en om duidelijk te hebben wat voor soort ondernemersgemeente Zutphen wil zijn, stellen wij een visie op om dit te onderschrijven. Deze visie is de basis voor het nieuwe beleid als het gaat om het verder stimuleren van ondernemerschap. Er zijn voldoende ideeën bij de huidige ondernemers over deze strategie die wij graag verwerken in deze visie en het beleid.
- We gaan aan de slag met het uitdiepen van de industriehaven. Daarnaast wordt gekeken of aangesloten kan worden bij de Overijsselse watercorridor.
- Op dit moment is de functie van bedrijvenmanager tijdelijk gestart. Om onze opdrachtgeversrol goed te vervullen willen we een duidelijk opdracht formuleren, in samenspraak met de opdrachtnemer. We willen deze functie in deze coalitieperiode structureel maken.
- Om alle gemeentelijke contacten met ondernemers goed te kunnen versterken en borgen is het voor de gemeentelijke organisatie belangrijk dat dit ook digitaal wordt gefaciliteerd vanuit één systeem.
- Wij streven er naar om onze eigen ondernemers meer mogelijkheden te geven om binnen hun eigen gemeente in te kunnen schrijven bij aanbestedingen en tenders. Uiteraard gaan wij niet om de wet- en regelgeving heen, alleen waar mogelijk stimuleren wij het liefst onze eigen economie en hierdoor ook de gemeentelijke ondernemers.
- Het tekort aan technische vakmensen neemt alsmat toe. Het actief stimuleren van jongeren om te kiezen voor een technisch beroep is een taak die wij hoog op onze agenda moeten plaatsen. Hierbij zijn partners zoals het praktijkonderwijs en de Technieklabriek zeer belangrijk. Zij hebben de mogelijkheid om deze vakmensen op te leiden en te begeleiden naar een baan in de regio. Daarnaast willen wij onze ondernemers stimuleren om zoveel mogelijk stageplekken aan te bieden.
- De gemeente geeft op het gebied van circulair het goede voorbeeld door circulair en lokaal in te kopen. Voorbeelden van circulaire landbouw gaat de gemeente stimuleren en brengen we onder de aandacht van inwoners.
- In gesprek en overleg met lokale ondernemers stimuleren we circulair inkopen en ondernemen. Uitgangspunt is dat ondernemers en gemeente hier samen in optrekken en van elkaar kunnen leren. Bij nieuwbouwprojecten stimuleren we circulair bouwen. Dat betekent dat sloopmaterialen worden hergebruikt.

Binnenstad en toerisme

Situatie

De binnenstad van Zutphen is de laatste jaren goed beheerd en versterkt. De leegstand is beperkt gebleven en het winkelaanbod is duidelijk verbeterd. Dit is tot stand gekomen dankzij de inzet van de ondernemers, vastgoedeigenaren, Binnenstadmanagement, Zutphen Promotie en de gemeente Zutphen.

Doel uitvoeren plan Poorten van de Stad

Het is het tijd om goede ontwikkelingen door te zetten en verder te gaan met het opwaarderen van de Poorten van de Stad. Hiervoor gaan wij intensiever samenwerken met de ondernemers en de pandeigenaren. Om dit te kunnen realiseren is het noodzakelijk om de vergunningaanvragen van ondernemers op een andere manier te behandelen dan een particuliere aanvraag. Door de hoge werkdruk op de afdeling vergunningen blijven ondernemersvragen liggen.

Doel sturen op kwaliteit

Het is natuurlijk aan de ondernemers om te beoordelen of zij zich in onze binnenstad willen vestigen. Toch vinden we het belangrijk om op de kwaliteit van winkels en horeca te blijven sturen. Daarnaast is het de taak van de gemeente Zutphen om de ruimtelijke kwaliteit schoon en veilig te houden.

Doel spreiden van evenementen

Zutphen en Warnsveld hebben al sinds jaren een rijkgevlude evenementenkalender. Veel organisatoren en vrijwilligers zetten zich elk jaar in om aansprekende evenementen te organiseren. De historische binnenstad van Zutphen is vaak het decor van evenementen in al hun diversiteit. Wij streven ernaar om de hoeveelheid evenementen in de binnenstad zo in te richten dat de levendigheid en leefbaarheid van omwonenden in de binnenstad in een juiste balans is. Wij kiezen er voor om de evenementen meer te spreiden in tijd en locatie over de wijken van Zutphen en Warnsveld. Dit doen wij om het aantal evenementen te kunnen laten groeien waarbij niet altijd de druk op de binnenstad in bepaalde periodes komt te liggen. Zo laten wij zien en ervaren dat ook andere locaties een mooie plek kunnen zijn voor een evenement. Op deze manier brengen wij cultuur in de wijken en maken zo cultuur voor iedereen bereikbaar.

Doel langer verblijf kwaliteitstoeristen

De historische binnenstad van Zutphen is de grootste toeristische trekpleister uit de omgeving. Vele dagjesmensen komen naar onze mooie Hanzestad. Ook zijn er toeristen die een langer verblijf hebben in onze gemeente. Door het promoten van de vele mogelijkheden van overnachten in onze gemeente, hotels, Bed and Breakfasts en campings, kunnen wij meer kwaliteitstoeristen overtuigen langer in onze gemeente te blijven.

Zutphen en Warnsveld
hebben al sinds jaren een
rijkgevulde evenementenkalender.

Door het promoten van de vele
mogelijkheden van overnachten in
onze gemeente, hotels, Bed and
Breakfasts en campings, kunnen
wij meer kwaliteitstoeristen
**overtuigen langer in onze
gemeente te blijven.**

Acties

- We werken met ondernemers en pandeigenaren aan een plan waarin de Poorten van de Stad wordt uitgevoerd, het wonen boven winkels nieuw leven ingeblazen wordt en de verbindingen tussen de diverse deelgebieden van de binnenstad verbeterd worden.
- Wij brengen in kaart hoe de vergunningaanvragen in zijn algemeenheid effectiever gedaan kunnen worden en gaan een ambtenaar vrijspelen voor versneld afhandelen van vergunningaanvragen voor ondernemers. Dit richten wij zo in omdat de markt momenteel goed is om te investeren. Het is zaak om de aansluiting met deze ondernemers en investeerders niet te missen.
- We starten een marktverkenning naar de invoering van een Zutphen-pas voor alle inwoners van onze gemeente. Hiermee kun je voordeliger en makkelijker gebruik maken van lokale activiteiten en acties.
- Er komt een openbaar toilet dat toegankelijk is voor mensen die rolstoelafhankelijk zijn, mensen die slecht ter been zijn en voor ouders met kleine kinderen om deze in alle rust te kunnen verschonen.
- Evenementen zijn belangrijk voor de positionering en profilering van de gemeente Zutphen en daarom willen de gemeente Zutphen en Stichting Zutphen Promotie organisatoren van evenementen inspireren en ondersteunen om tot een nog mooiere evenementenkalender te komen en de aantrekkelijkheid van Zutphen en Warnsveld verder te vergroten.
- Om ervaringen van evenementen organisatoren uit te wisselen gaan wij jaarlijks, in samenwerking met Zutphen Promotie, een evaluatie houden om zo de kennis en kunde van de organisatoren te delen. Hierdoor zal het kwaliteitsniveau van de organisatoren toenemen wat weer invloed heeft op een betere kwaliteit van de vergunningaanvraag en van het evenement zelf.
- Zutphen Promotie gaat de toeristische trekpleisters van Warnsveld en De Hoven meer onder de aandacht brengen. Door het buitengebied van onze gemeente te voorzien van mooie en sportieve fietsroutes en wandelpaden kunnen wij spreiding van toerisme verder verstevigen.

**Zorgen en
samenleven**

044

“Wij gaan uit van de kracht van mensen en blijven inzetten op een sterke, inclusieve samenleving. De gemeente Zutphen is voor iedereen een veilige en gezonde plek om te wonen, te werken, te sporten en naar school te gaan. Niemand wordt gediscrimineerd op grond van afkomst, huidskleur, seksualiteit, gender, leeftijd, geloof of het hebben van een beperking. Onze inwoners zijn zelfredzaam en krijgen hulp dichtbij huis.”

Jeugd en jongeren

Situatie

Voor sommige kinderen en jongeren is Zutphen een fijne gemeente om op te groeien, met groene speelplekken, een veilige buurt, goed onderwijs, levendige sportverenigingen en een breed aanbod aan cultuur. Tegelijkertijd zijn er nog te veel kinderen en jongeren die niet in een veilige omgeving opgroeien, die om welke reden dan ook vastlopen in hun ontwikkeling en niet mee kunnen doen aan sport, cultuur of andere activiteiten om zich te ontplooiën. Mede door corona is de tweedeling onder onze jeugd groter geworden.

Doel vernieuwing in onze jeugdzorg bestendigen

De gemeente Zutphen heeft in de ondersteuning van onze kinderen en jongeren de omslag gemaakt naar de primaire focus op preventie en het creëren van een optimale pedagogische omgeving. Dit heeft geresulteerd in kansrijke initiatieven zoals preventieve jeugdhulp in de school, de aanpak “eerste 1000 dagen van een kind” en BSO-plus. Samenwerking met huisartsen, scholen en het sociaal netwerk van een gezin, kunnen daarbij van grote waarde zijn. Als (specialistische) hulp toch nodig is, dan wordt gezocht naar de meest passende (specialistische) ondersteuning, zo licht als mogelijk, maar intensief als het nodig is.

Zwaardere trajecten binnen jeugdzorg en uithuisplaatsingen dienen zo veel mogelijk voorkomen te worden, omdat extra trauma's bij kinderen en jongeren hun situatie op dat moment doet verslechteren en de zorgvraag en complexiteit ervan op (middel)lange termijn doet toenemen.

Wanneer de hulpvraag te complex wordt om door het gezin zelf op te lossen, wordt gezocht naar een veilig alternatief, zoals de inzet van werving van pleeggezinnen en gezinshuizen.

Doel onnodige regelgeving voorkomen

Passende hulp betekent heldere afspraken met zorgaanbieders en een solide financiering en onnodige regelgeving voorkomen. Bij de overgang van 18- naar 18+ jaar zorgen we dat hulpverlening niet abrupt stopt, maar doorloopt ondanks dat de betreffende jongeren 18 worden. Ook hebben we bijzondere aandacht voor de hulpverlening aan ‘multiprobleem gezinnen’. Sociale problemen, zoals armoede, schuld, werkloosheid, verslaving en slechte gezondheid hebben een negatieve impact op gezondheid en het gehele gezin. Het verbeteren van de leefsituatie van een gezin, biedt ook een preventieve werking op het voorkomen van zwaardere jeugdzorgtrajecten.

Doel goede uitvoering Jeugdwet

Een goede uitvoering van de Jeugdwet is een enorme uitdaging bij de gemeente Zutphen, vanwege ontoereikende middelen vanuit het Rijk. De gemeente Zutphen kent daardoor grote financiële risico's. Wij verwachten dat een eigen bijdrage in de jeugdzorg uiteindelijk meer schade zal opleveren dan de overheid er geld mee bespaart. Vooral vanwege het risico op het mijden van noodzakelijk zorg. Daarnaast leidt het tot extra bureaucratie, zowel voor de overheid als voor gezinnen. Wij spreken ons dus uit tegen de suggestie hierover die het Rijk nu doet.

Doel kindvriendelijke gemeente

Wij willen dat ieder kind en iedere jongere de kans krijgt om zich maximaal te ontplooien. We willen ons inzetten voor kansengelijkheid voor onze jeugd. Voor een optimale ontplooiing van onze jeugd streven we ernaar dat Zutphen een kindvriendelijke gemeente is. We willen dat kinderen in iedere buurt een veilige plek hebben om te spelen en vinden dat de kwaliteit verbeterd moet worden en we willen dit aanpakken. Een kindvriendelijke gemeente is ook een fietsvriendelijke gemeente. Ons uitgangspunt is dat een kind veilig op de fiets naar school of sportvereniging kan.

Doel jongeren binden aan de gemeente

We willen dat jongeren zich thuis voelen in de gemeente Zutphen. Het is belangrijk dat Zutphen een vitale gemeente blijft en dat we jongeren aan ons weten te binden. Dat kan door voldoende woningaanbod, werk en een voor jongeren aantrekkelijk uitgaansleven met een poppodium. Een basisbehoefte is dat jongeren zich veilig voelen in de gemeente Zutphen. Op school en op straat. Dat er in de gemeente respect is voor diversiteit en ruimte om jezelf te kunnen zijn, met name voor LHBTQ-jongeren. En dat racisme en andere vormen van uitsluiting krachtig worden tegengegaan.

Acties

- We willen dat de gemeente de speerpunten van het beleidsplan Jeugd voortzet en continuïteit geeft aan de kansrijke initiatieven die de afgelopen jaren zijn ontwikkeld. Wanneer een gezin hulp nodig heeft, dan wordt in eerste instantie gekeken wat een gezin nodig heeft om op een zelfstandige manier te functioneren. We zetten ook in op het verhogen van de deelname aan sport en cultuur en op het tegengaan van armoede onder kinderen.
- De invoering van een eigen bijdrage in de jeugdzorg heeft niet onze voorkeur. Wel onderschrijven we het belang om kostenbewust te werken, omdat het om gemeenschapsgeld gaat. We zullen kritisch zijn wanneer jeugdzorg voor enkele aanbieders een verdienmodel wordt. We blijven daarom inzetten op stevig contractmanagement, monitoring en budgetplafonds. Zonder aan het recht op zorg te tornen. In de begroting gaan we uit van realistisch ramen van de uitgaven voor jeugdzorg.
- We formuleren een heldere visie op speelbeleid die we wijkgericht en met participatie van bewoners gaan implementeren.
- We voeren een gedegen evaluatie van het jeugdbeleid uit, samen met ervaringsdeskundigen.
- Het jongerenwerk heeft de afgelopen jaren met de straatcoaches een impuls gehad en dat willen we voortzetten. Juist vanwege de directe en persoonsgerichte benadering door de straatcoaches. We zien de succesvolle preventieve werking en zetten deze aanpak voort. We willen ook dat jongeren een plek hebben waar zij hun vrienden kunnen ontmoeten. Daar waar omwonenden overlast ervaren van jongeren, zetten we dus eerder in op jongerenstraatcoaches dan het plaatsen van camera's.
- We zien de jongerenraad als een serieuze gesprekspartner en een kans om jongeren nog meer te betrekken bij het gemeentelijk beleid (beleidsontwikkeling en beleidstoetsing).
- Het gebruik van drugs en alcohol onder jongeren willen we verminderen door samen met scholen, Tactus en verenigingen steviger in te zetten op preventie.

Hulp en welzijn

Situatie

In gemeente Zutphen heeft iedereen recht op een veilige plek en de mogelijkheid een toekomst op te bouwen. In deze tijd van vluchtelingenstromen, vergrijzing, corona, wachtlijsten bij professionele hulp en daarnaast de wens om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen, zien we een toename van inwoners die hulp nodig hebben.

Doel hulp dicht bij huis

Hulp aan inwoners moeten we zoveel mogelijk lokaal en dichtbij huis kunnen aanbieden. Hierbij zetten we in op wijkteams, wijkregisseurs, lokale overheid dichtbij (wijkloketten) en preventie. We streven naar minder bureaucratie, meer aandacht voor zingeving, en handelen vanuit het perspectief van de inwoner. Door onze gemeente inclusiever te maken en onze wijken sterker blijven we intensievere problematiek voor; een sterke sociale basis in de wijk is hierbij cruciaal. We werken goed en integraal samen met alle organisaties en de inwoners zelf. Kwaliteit en continuïteit van onze voorzieningen staan voorop. We streven naar partnerschap op basis van gelijkwaardigheid tussen gemeenten en aanbieders; altijd in dialoog met onze inwoners.

Doel eenzaamheid tegengaan

Meer dan een miljoen Nederlanders voelt zich eenzaam. Ook in de gemeente Zutphen is dit een snelgroeiend probleem. We zijn geneigd te denken dat eenzaamheid alleen onder ouderen heerst, maar niets is minder waar: ook onder bijvoorbeeld jongeren en mantelzorgers is sprake van eenzaamheidsproblematiek. De invloed van eenzaamheid, zeker wanneer dit langdurig aanhoudt, kan groot zijn. Minder meedoen in de samenleving en een gevoel dat welzijn of geluk tekortschiet kan leiden tot verdere gezondheidsrisico's. In de gemeente Zutphen zijn meerdere organisaties actief om eenzaamheid (met name ouderen) tegen te gaan. Het is echter lastig mensen bereiken die zich terugtrekken.

Doel zelfredzaamheid bevorderen

In de gemeente Zutphen bevordert een aantal organisaties de zelfredzaamheid van onze inwoners op verschillende manieren. We zetten met hen onder andere in op gekantelde dagbesteding, beschermd wonen, veilig wonen, laagdrempelige ontmoetingen rondom dementie en goede huishoudelijke zorg.

Doel actieve integratie vluchtelingen

Vluchtelingen en statushouders blijven welkom in onze gemeente, daarbij vragen we van zowel statushouders als inwoners een actieve inzet op integratie. De nieuwe Wet Inburgering is in werking getreden op 1 januari 2022. In onze gemeente zorgen wij ervoor dat de inburgering tijdig wordt gestart en vlot verloopt, we zorgen voor maatwerk en kwaliteit met het accent op het zo snel mogelijk vinden van passend werk. De bewoners van het AZC zien we als inwoners van gemeente Zutphen die volwaardig meedoen in de samenleving. Inwoners voelen zich sneller thuis als zij de taal spreken en mee kunnen doen in de lokale samenleving, ook hebben ze betere kansen op de lokale arbeidsmarkt. Wanneer statushouders gesetteld zijn, blijft het van belang dat ze makkelijk ondersteuning kunnen vragen waar nodig. In de gemeente Zutphen weten zij de weg naar hun eigen buurtcentrum, wijkteam en het gemeentehuis makkelijk te vinden.

We streven naar minder
bureaucratie, meer aandacht voor
zingeving, en **handelen vanuit het
perspectief van de inwoner.**

Acties

- De leidende principes vanuit de huidige visie sociale domein blijven we hanteren: verantwoordelijke samenleving, focus op preventie, dichtbij en zo effectief en efficiënt mogelijk.
- We versterken onze thematafels en bouwen voort op de strategische visie Sociaal Domein, opbrengsten en successen vanuit het investeringsprogramma, het kwaliteitsplan en het beleidsplan Wmo (Wet op maatschappelijke ondersteuning). We tonen lef in het gebruik van de doorbraakmethode voor multiproblematiek. We ontwikkelen een plan van aanpak waardoor we alle inwoners van de gemeente in verschillende levensfasen de ondersteuning bieden die nodig is. We gaan daarom aan de slag met het ontwikkelen van levensfasegericht beleid. We hebben extra aandacht voor de overgang van 18- naar 18+ en voor de vergrijzing. We gaan verder met het versterken van contractmanagement en optimaliseren (regionale) inkoop.
- De gemeente Zutphen is een regenbooggemeente en draagt dit actief uit. We zetten onze VN-ambassadeurs actief in bij onze beleidsvoorbereiding en besluitvorming. Samen met relevante belangengroepen en maatschappelijke organisaties stellen we een lokale agenda op met concrete acties (specifieke doelgroepen) en tijdsplanning zodat racisme, discriminatie, uitsluiting en vooroordelen (nog verder) teruggedrongen worden. Wij zetten ons in om het discriminatiemeldpunt zichtbaarder en laagdrempeliger te maken.
- In de gemeente Zutphen zorgen we ervoor dat sociale voorzieningen en sociale initiatieven die aansluiten op het tegengaan van eenzaamheid gestimuleerd worden om vaker en meer activiteiten aan te bieden waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.
- Voor toekenning van financiële ondersteuning aan organisaties die zich inzetten tegen eenzaamheid wordt het uitgangspunt gehanteerd 'ja mits'. We stimuleren dat het beschikbare budget zo goed mogelijk wordt ingezet.
- Iedereen, maar met name ouderen, stimuleren we om in groepsverband te gaan bewegen. Het wordt een speerpunt in het gemeentelijk sportbeleid en dit wordt samen met organisaties en inwoners uitgewerkt tot een uitvoeringsagenda.
- We vragen De Graafschap Bibliotheken zich in te zetten op het actief werven van senioren om deel te nemen aan trainingen van bijvoorbeeld digitale vaardigheden.
- Artikel 1 van de Grondwet is voor ons leidend: "Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan." Dit artikel wordt op nog meer plaatsen in onze gemeente zichtbaar gemaakt in de publieke ruimte.
- We gaan creatief aan de slag met de nieuwe inburgeringswet. Het Persoonlijk Inburgerings- en Participatieplan wordt geen administratieve exercitie maar een op de nieuwe Zutphense burger toegesneden programma. Van het opschorten van de participatieverplichting wordt gebruik gemaakt als dat wenselijk is. In het inburgeringsproces staan niet de culturele elementen centraal, maar het verkrijgen van kennis, vaardigheden en sociaal kapitaal die de snelste weg naar werk en zelfstandigheid bieden.
- Wij waarderen de organisaties die onze inwoners ondersteunen in zelfredzaamheid en hebben regelmatig gesprekken over wederzijdse verwachtingen en samenwerking. Daarnaast is de bijdrage van vrijwilligers en mantelzorgers enorm waardevol in de gemeente Zutphen. Waar mogelijk ondersteunen wij hen.
- We continueren het Zutphense model voor huishoudelijke zorg. De prestatieafspraken worden goed en regelmatig gemonitord en geëvalueerd.

Gezondheid en zorg

Situatie

Iedere burger heeft recht op goede gezondheid, een gezond leven en tijdige, toegankelijke, betaalbare en goede zorg. Gezondheid heeft raakvlakken met talloze beleidsterreinen en is complex, omdat niet alle zorgvormen op elkaar aansluiten of omdat zorg vanuit een beperkt perspectief goed georganiseerd kan worden. De Wet publieke gezondheid (Wpg), Omgevingswet, de Landelijke nota gezondheidsbeleid, het Nationaal Preventieakkoord, het Sportakkoord en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) bieden een kader om te werken aan een gezonde gemeente.

Doel gezondheid als onderdeel van Omgevingswet

De leefomgeving waarin we leven, wonen en werken heeft invloed op onze gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die bewoners als prettig ervaren, waar gezonde keuzes gemakkelijk en logisch zijn, met aandacht voor gezondheidsbescherming en gezondheidsbevordering. Zo is gezondheid een maatschappelijk doel van de Omgevingswet, waarin ambities een plek in de Omgevingsvisie en -plannen krijgen.

Doel zorg als economische kans

De zorgsector is in de gemeente Zutphen veruit de grootste werkgever. We zien onze gemeente als magneet voor wonen en werken binnen en buiten de zorg voor nu en in de toekomst. Denk daarbij aan goede randvoorwaarden voor een gunstig vestigingsklimaat voor zorgmedewerkers, zorgondernemers en zorginstellingen in een breder gezondheids- en welzijnskader.

Acties

- Via opgaven uit het fysiek domein (energietransitie, klimaatadaptatie, wonen) en opgaven uit het sociaal domein (vergrijzing, eenzaamheid, overgewicht, gezondheidsachterstanden) stimuleren we actief 'positieve gezondheid'. In de op te stellen Omgevingsvisie, wordt expliciet aandacht besteedt aan recreatief groen, spelen sportplaatsen, mede om het bewegen van de inwoner te stimuleren.
- Wij gaan als gemeente Zutphen een verbindende rol spelen tussen inwoners en zorgaanbieders en zorgaanbieders onderling, met aandacht voor een regierol in de regio, met als uitgangspunt 'Zorg dichtbij waar het moet'.
- In het kader van behoud van gewenste zorg- en ziekenhuisvoorzieningen (met SEH, IC en verloskunde) stellen we een Kwartiermaker Zorg aan. Deze kwartiermaker onderzoekt ook alle bestaande en nieuwe mogelijkheden voor de gemeente Zutphen, de regio en inwoners om noodzakelijke zorg nu en in de toekomst te borgen binnen een breed sociaal-maatschappelijk lokaal en regionaal kader.
- In een te ontwikkelen (regionaal) zorgforum gaan alle mogelijke veldpartijen in en om de zorg samen met inwoners en de gemeente Zutphen (en de regio) met elkaar aan de slag om te bouwen aan zorgoplossingen en -verbeteringen om de gemeente(n) gezonder te maken voor nu en in de toekomst.
- De gemeente Zutphen stelt een plan van aanpak luchtverontreiniging op. Naast het vaststellen van de belangrijkste bronnen van luchtverontreiniging, zal de gemeente bij het vaststellen van omgevingswaarden, de verantwoordelijkheid nemen om te monitoren of deze waarden worden gehaald. Bij overschrijding zal de gemeente een programma met maatregelen opstellen om de dreigende overschrijding af te wenden.

Vergroten financiële zelfredzaamheid

Situatie

Er wonen relatief veel mensen in onze gemeente die een laag tot zeer laag besteedbaar inkomen hebben. Een zeer laag inkomen, armoede en schulden zijn nauw verbonden met elkaar. Als je immers lang arm bent is de kans dat je vanzelf schulden krijgt groot. Armoede veroorzaakt onmacht, stress, schaamte en isolement. Mensen met (langdurig) weinig bestedingsruimte hebben minder keuzemogelijkheden, minder kansen om mee te doen aan de samenleving. Het betekent een direct gebrek aan toegang tot gezonde en duurzame producten. Armoede veroorzaakt uitsluiting en zorgt ervoor dat men minder grip heeft op het leven. Door de nu stijgende energieprijzen worden veel inwoners zwaar getroffen. De hoge energielasten en andere gestegen kosten leiden ertoe dat steeds meer huishoudens moeite hebben om rond te komen. Energiebesparende maatregelen maken op een energierekening verschil, maar kosten ook geld.

Doel preventief werken

Het is nodig om er alles aan te doen om schulden weg te werken en het leven van mensen stabiel te maken en hen zo weer in hun kracht te zetten. Soms zal dit zijn door te helpen, soms door hen te leren om beter met geld om te gaan, soms juist door los te laten. In enkele gevallen houdt het in dat we moeten accepteren dat we iemand een leven lang dienen te begeleiden. Armoedeaanpak dient gericht te zijn op preventie en het voorkomen van schulden. De komende vier jaar werken we daarom aan een inclusieve en gezonde samenleving, waar iedereen mee kan doen. Dat vraagt om een heldere keuze bij armoedebestrijding: het perspectief van de persoon staat daarin altijd centraal. De gemeente komt in actie op de manier waar de persoon het meest en het snelst mee geholpen is.

Doel armoede tegengaan

Het is tijd om grote stappen te zetten om armoede in onze gemeente tegen te gaan. Een goede manier om duurzaam uit de schulden te komen is werk. Maar ook als dat niet lukt, of als mensen ondanks een betaalde baan onvoldoende kunnen rondkomen, moeten wij als gemeente er voor hen zijn. Met goede armoederegelingen zorgen we dat onze inwoners kunnen rondkomen, meedoen en bieden we een vangnet om te voorkomen dat schulden ontstaan. We maken geldzorgen bespreekbaar en we bieden mensen ondersteuning, dichtbij en op maat.

Doel schuldenaanpak en doorbraakmethode

We zetten in op preventie en stappen actief op bewoners af, ook nadat de eerste ondersteuning is geboden. In het opbouwen van het contact

en het vertrouwen bij inwoners kunnen ervaringsdeskundigen een effectieve en mensgerichte rol vervullen. Een aanbod voor concreet armoedebeleid en schuldhulpverlening is noodzakelijk om de tweedeling in de samenleving aan te pakken. Daarbij gebruiken we de doorbraakmethode. Hierbij staat voorop wat het meest behulpzaam is om een gezin uit de problemen te helpen.

Doel speciale aandacht voor kinderen

We hebben in ons armoedebeleid speciale aandacht voor kinderen. Het is nodig om (minima) maatregelen (kindpakketten) te behouden totdat kinderen 21 jaar worden, om zo een directe armoedeval van gezinnen te voorkomen. Daarnaast gaan we minimaregelingen beschikbaar stellen voor gezinnen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Daarmee bereiken we meer werkende gezinnen die moeilijk rondkomen.

Acties

- Om inwoners met schulden direct te helpen nemen we schulden tot €30.000 direct over. Door het hebben van slechts één schuldeiser, de gemeente, ontstaat weer toekomstperspectief. Naast het overnemen van schulden en het inzetten van ervaringsdeskundigen is werken volgens de doorbraakmethode een bewezen en effectieve methode bij het bestrijden van armoede.
- Het verhogen van de inkomensgrens van het kindpakket en de meedoenregeling naar 120% van het sociaal minimum voeren we door om meer inwoners kansen te bieden om mee te doen in onze samenleving. We streven ernaar meer mensen dan nu te bereiken die deze regelingen nodig hebben. We blijven werken binnen de bestaande budgetten. Na evaluatie bekijken we of het genoemde percentage aangepast moet worden.
- We blijven inzetten op tegemoetkomingen energiekosten en stellen kindpakketten beschikbaar tot 21 jaar.
- Preventieve maatregelen houden ook in dat we in de wijken inzetten op samenwerking en ondersteuning van maatschappelijke initiatieven en zorgen voor een laagdrempelige toegang voor onze inwoners voor ondersteuningsvragen en aanbod. Door wijkgericht te werken en proactief mensen te ontmoeten zijn meer schulden te voorkomen en is armoede in een eerder stadium gesignaleerd. Ook het tegengaan van laaggeletterdheid, hulp bij administratie en budgetcoaching zijn uitstekend in wijken te faciliteren.
- Armoedeproblematiek loopt dwars door alle domeinen heen. Dit maakt dat een nauwe samenwerking met ketenpartners en vrijwilligersorganisaties van groot belang is om de armoede in de gemeente terug te dringen en te voorkomen.
- We stellen nog dit jaar een projectplan op om integraal met alle maatschappelijke partners en initiatieven binnen de gemeente Zutphen laagdrempelig en concreet de energiearmoede aan te pakken. Een andere oplossing kan mogelijk gevonden worden in het aanbieden van goedkope 'gemeente-energie'. Dat is een constructie die vergelijkbaar is met de Gemeentepolis (collectieve zorgverzekering voor minima). Dit wordt onderzocht.
- We faciliteren de praktijkondersteuners in huisartsenpraktijken ons te ondersteunen in armoedebestrijding.

Sport, bewegen en verenigingsleven

Situatie

Sporten, bewegen en het verenigingsleven in het algemeen zijn van groot maatschappelijk belang. Zij hebben een positieve invloed op de gezondheid van de inwoners, het verkleinen van de eenzaamheid, het ontwikkelen van talenten en hebben daarnaast een preventieve werking op vele vlakken binnen het sociale domein. Ons motto is: Iedereen doet mee, ook als het nu niet betaalbaar voor je is.

Doel inzet buurtsportcoaches

De inzet van buurtsportcoaches is van groot belang om preventief (gezondheids)problemen te voorkomen. Naast de huidige werkzaamheden van de buurtsportcoaches is het noodzakelijk dat zij beschikken over een werkbudget. Zonder budget kunnen zij niet optimaal werken om de inwoners volledig te faciliteren.

Doel bewegen voor iedereen

Wij zetten in om sport zo breed mogelijk te faciliteren om succesvol te kunnen floreren. Natuurlijk zijn wij trots op de talenten die de gemeente Zutphen heeft en moedigen wij deze talenten aan om zich verder te bekwamen in hun sport. Het is nu vooral belangrijk om de basis op orde te brengen en sport voor iedereen toegankelijk te maken. Naast het grote belang van teamsporten is er steeds meer behoefte aan beweegparken in de wijken. Sporten in de openbare ruimte wordt steeds populairder. Speeltuinen, schoolpleinen en parken worden toegankelijker en beweegvriendelijker gemaakt.

Doel evenementen als stimulans

Inspirerende (sport)evenementen zijn van grote waarde voor het economisch en maatschappelijk profiel van de gemeente Zutphen. Het stimuleert de lokale economie en verbindt de inwoners die als vrijwilliger betrokken zijn.

Acties

- Om de buurtsportcoaches optimaal in te zetten maken wij heldere beleidskaders. De buurtsportcoaches worden door het Sport- en Accommodatiebedrijf ingezet en vanuit deze organisatie bekostigd.
- Het Sport- en Accommodatiebedrijf wordt geprofessionaliseerd in governance, beleid en uitvoering. Dit heeft grote prioriteit. Dit sportbedrijf ondersteunt onze verenigingen in visie en beleid.
- Wij nemen een beweegvriendelijke leefomgeving mee in de Omgevingsvisie. Wij faciliteren voorzieningen in de buurt die spelen en bewegen stimuleren. Daarnaast houden we rekening met voldoende fiets- en looproutes. Met inwonersparticipatie halen wij ideeën op bij inwoners en gebruikers.
- Wij maken in samenspraak met organisatoren een beleidsvisie op sportevenementen en stellen een stimulerings- of sluitpostsubsidie in evenementen op om de continuïteit te waarborgen.
- Wij zijn als gemeente trots zijn op alle prestaties die er geleverd zijn door alle verenigingen binnen de gemeente Zutphen. Daarbij is er geen verschil tussen een prestatie op Europees of wereldniveau of een lokale club of sporter die lokaal of regionaal presteert. Wij willen eens per jaar onze verenigingen en sporters in het zonnetje zetten door in te zetten op een sport- en verenigingsgala waarbij de gemeente laat zien hoe trots wij zijn op alle prestaties die er geleverd zijn het afgelopen jaar.

Veiligheid

Situatie

De gemeente Zutphen streeft ernaar om voor al haar bewoners en bezoekers een veilige gemeente te zijn. Een gemeente waar je zonder zorgen kan zijn wie je bent en waar je je dag en nacht beschermd voelt. In de opeenvolgende onderzoeken 'Leefbaarheid en veiligheid' voor 2014 en 2018 blijkt dat de inwoners van Zutphen en Warnsveld een afname zien in criminaliteit zich veiliger voelen. Dat is een goede ontwikkeling die wij vast moeten houden.

Doel regionale samenwerking

Op het gebied van preventie en voorlichting is regionale samenwerking essentieel. Ook aandacht tegen discriminatie en het benadrukken artikel 1 van de Grondwet is belangrijk in regionaal verband. Daarnaast heeft onze gemeente te maken met ondermijning. Bij ondermijning gaat het voornamelijk over de vermenging van legale en illegale praktijken waardoor criminaliteit wordt gezien als 'iets dat erbij hoort'.

Doel veilig uitgaan

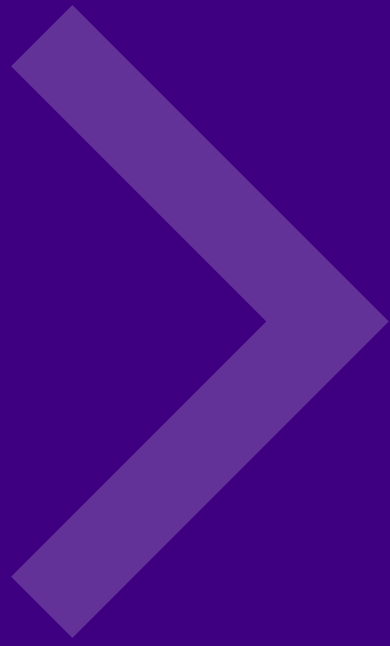
De horeca en het uitgaansleven zijn een belangrijk onderdeel van de binnenstad van Zutphen en bedient hiermee een groot deel van de bevolking van onze buurgemeenten. Ook toeristen genieten van onze terrassen en restaurants waarmee de horeca een belangrijk visitekaartje is geworden van de stad. Veilig uitgaan voor jong en oud is een grote prioriteit voor de gemeente. Wij streven naar een innigere samenwerking tussen horeca, politie en gemeente en een scherpere implementatie van het programma Veilig Uitgaan. Daarnaast streven we naar een goede balans tussen een levendige horecasector en het gevoel van leefbaarheid en veiligheid. Dat doen wij in goed overleg met de ondernemers en omwonenden. Helaas kent de gemeente Zutphen een bovengemiddeld probleem op het gebied van drugshandel en druggerelateerde criminaliteit. Dit leidt ook tot onveiligheid en gevoel van onveiligheid in of op bepaalde plekken in de stad.

Doel preventie

Aan de voorkant voorkomen van problemen lost een hoop op en versterkt het veiligheidsgevoel. Daarom zetten wij in op jongerenstraatcoaches, aanpak van extreme woonoverlast en de zichtbaarheid van de wijkagenten eventueel ondersteund door handhaving. Ook werken we samen met scholen in het kader van een veilige school.

Acties

- In navolging van de vorige onderzoeken in 2014 en 2018 voor Leefbaarheid en Veiligheid moet in deze raadsperiode samen met 'Zutphen in Cijfers' gewerkt worden aan een nieuw onderzoek.
- Voor het vergroten van de veiligheid en het gevoel van veiligheid in de horeca werken we samen via het landelijk Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. Dit centrum biedt een aantal aanwijzingen en handleidingen voor horeca, politie en gemeente voor een vruchtbare samenwerking.
- De gemeente moet samen met de politie in kaart brengen welke gebieden genoemd worden als 'onveilig', bijvoorbeeld de parkeerterreinen bij sportvelden en winkelcentra in Zutphen en Warnsveld. Het is belangrijk dat de gemeente duidelijk communiceert richting het publiek waar zij terecht kan met meldingen van overlast en onveiligheid.
- Cameratoezicht kan in veel gevallen het gevoel van veiligheid vergroten en helpen met het oplossen van overlast en criminaliteit. Er zijn echter ook bezwaren op het gebied van privacy en de uitvoerbaarheid. Wij gaan deze raadsperiode een afwegingskader cameratoezicht opstellen met kaders waarbinnen mogelijk cameratoezicht toegepast kan worden.
- Wij vragen de wijkagenten zoveel mogelijk fysiek in de wijk aanwezig zijn, eventueel ondersteund door handhaving en de jongerenstraatcoaches.
- Veiligheid is uit te drukken in aantallen, maar is ook een gevoel. Aan de gemeente de taak om aan beide aandacht te schenken. Dit betekent dat het de gemeente eerlijk en duidelijk is over de aandachtspunten én de positieve punten met betrekking tot veiligheid in Zutphen. De gemeente moet ook laten zien hoe het werkt aan het verbeteren van de veiligheid.

Financiën

05

Toekomstbestendig investeren

Situatie

De financiële positie van de gemeente Zutphen is sterk verbeterd. Na zware financiële jaren kunnen we weer voorzichtig vooruitkijken. Daardoor hebben we de komende jaren mogelijkheden om voorzieningen voor onze inwoners en onze economische positie te versterken. Het weerstandsvermogen is toereikend, wat betekent dat de gemeente voldoende middelen heeft gereserveerd om mogelijke tegenvallers op te vangen. Daarnaast is er in de algemene reserve een bedrag beschikbaar dat aangewend kan worden om eenmalige investeringen te financieren. De begroting van de gemeente is structureel sluitend.

Tegelijkertijd zijn er ook financiële risico's voor de gemeente Zutphen. Het bedrag dat de gemeente van de Rijksoverheid ontvangt, kan in de tussentijd veranderen zonder dat de gemeente daar zelf enige invloed op heeft. Dat maakt de gemeentefinanciën voor veel gemeenten kwetsbaar. Op dit moment houden gemeenten een stevig pleidooi voor voldoende financiering in het laatste jaar van de Raadsperiode 2026, omdat het Rijk voor dat jaar onvoldoende duidelijkheid geeft over de hoogte van het bedrag dat naar gemeenten gaat. Daarnaast is er een risico dat de gemeente te weinig geld ontvangt voor verplichte taken die de gemeente moet uitvoeren, bijvoorbeeld in het sociaal domein. Wij hanteren in zulke gevallen het principe van 'realistisch ramen'. Dat betekent dat we besparingen of investeringen goed onderbouwd en realistisch in de begroting opnemen.

Acties

- Om ook in de toekomst rekening te houden met de risico's die impact kunnen hebben op onze begroting, blijven we de kaders voor een toereikend weerstandsvermogen volgen. Dat betekent een weerstandsvermogen van 1,5 en een algemene reserve van 5% van de totale begroting. Daar waar we de begroting willen wijzigen, zorgen we voor voldoende dekking.
- Een nieuwe raadsperiode biedt de mogelijkheid om opnieuw naar de hoofddoelstellingen van de programmabegroting te kijken. De coalitiepartijen staan open voor een raadsbrede verkenning naar de belangrijkste doelstellingen en indicatoren binnen de begroting. We kijken daarbij ook naar mogelijkheden om inwoners daarbij te betrekken.
- De opbouw van de begroting moet ruimte bieden om prioritaire opgaven te realiseren. Bijvoorbeeld door in het sociaal domein ruimte te bieden om te investeren in preventie en om budgetten te kunnen combineren zoals met de doorbraakmethode. Ook om gebieds- of opgavegericht te kunnen werken moet gekeken worden naar ontschotting van budgetten.
- Een aantal ambities in dit coalitieakkoord zorgt voor accentverschillen in de begroting. De grootste financiële impact hebben het versterken van wijkgericht werken en het toekomstbestendig houden en maken van de Hanzehof.
- Door het structureel inbedden van een subsidiebureau professionaliseren we onze subsidieaanvragen en -verantwoordingen. Zo maken we proactief en beter gebruik van derde geldstromen.

A scenic view of a city, likely Groningen, featuring a prominent church tower (St. Martini) in the background. The foreground is dominated by lush green trees and a grassy field. The sky is clear and blue. The text "Coalitieakkoord 2022 - 2025" is overlaid in the center-right of the image.

Coalitieakkoord 2022 - 2025

**Wethouders-
kandidaten**

stellen

zich

Bijlage

voor

Eva Boswinkel

GroenLinks

Als wethouder ga ik voor een Zutphen en Warnsveld als inclusieve gemeenschap. Waar we elkaar op straat gedag zeggen, onze buurtgenoten kennen en tegelijkertijd onze eigen ik kunnen zijn. Waar losse groepen en initiatieven elkaar vinden en samen ruimte nemen voor innovatie en een 'eigen' manier. Waar duurzaam denken normaal en betaalbaar is. Waar we armoede de kop in drukken. Waar de mkb'er, DINKY, lhbtqi+-er, vluchteling en Zutphenees een plek heeft en zich thuis voelt. Waar groene wijken met wijkteams, buurtcentra en scholen de spil zijn en de schitterende binnenstad levendig is. Doordat de gemeente heldere en gemakkelijk te begrijpen kaders schept met een duidelijke visie als rode draad. Met wethouders die creatief verbanden leggen en verbonden helpen smeden.

Typisch voor mij

Ik ben een idealistische doener met een luide lach. Zichtbaar en aanspreekbaar. Ik geniet van het ontmoeten van mensen en het nieuwsgierig bevragen op hun drijfveren en meningen. Ik ben helder in wat ik vind en waar ik voor sta, en durf tegelijkertijd ook eerlijk te zijn in wat ik niet weet. Ik heb bakken energie en scheur op mijn elektrische fiets heel Zutphen en Warnsveld door om op zoveel mogelijk plekken met inwoners en organisaties in gesprek te gaan. Ik ben hier opgegroeid, maar ontdek steeds opnieuw lievelingsplekken en struin, regelmatig met man en kleine meid, de gemeente door voor avonturen.

Mijn werkervaring en opleiding

Met veel plezier groeide ik op in Zutphen. In Nijmegen studeerde ik Arbeids- en Organisationspsychologie. De jaren daarna werkte ik als verandkundige en manager in of voor het onderwijs. Ook was ik directeur van een softwarebedrijf. Na wat jaren in Utrecht ben ik in 2012 weer in Zutphen komen wonen: de plek waar ik me echt thuis voel. Ik ben sinds 12 juli 2021 wethouder van de gemeente Zutphen.

Portefeuille

- Financiën
- Werk en inkomen
- Armoedebestrijding
- Energietransitie
- Welzijn en zorg
- Wijkregie

Rick Verschure

Burgerbelang

Als wethouder ga ik voor een Zutphen en Warnsveld waar iedereen zich thuis en veilig voelt. Waar iedereen meedoet naar eigen kunnen om zo samen de diversiteit - die wij hebben als gemeente - te koesteren. Om dit te realiseren is het nodig dat wij als gemeente een gezond en goed ondernemersklimaat hebben, wij onze prachtige historische stad promoten als toeristische trekpleister van het oosten en wij vol trots inzetten op het behoud van de eigen cultuur en identiteit van het mooie en groene dorp Warnsveld. Er ruimte is voor evenementen in stad, dorp en wijken en het verenigingsleven de basis is voor de sociale samenhang van onze gemeente. Als wethouder wil ik de verbinding leggen tussen de gemeente en haar inwoners, de ondernemers en inwoners die meer ondersteuning nodig hebben om een baan te vinden - en nog belangrijker - te houden. Daarnaast wil ik als wethouder verbinding leggen tussen stad, dorp en wijken en wethouder zijn voor iedereen.

Typisch voor mij

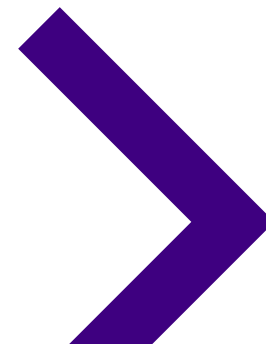
Ik denk altijd in kansen en mogelijkheden. Geen enkel idee is te gek om niet te delen. Door de meest “gekke” ideeën af te pellen kom je tot een ambitieus, maar wel een realistisch plan. Ongeduld is ook van toepassing op mij, omdat ik graag snel ideeën van inwoners en gemeente wil realiseren. Het ongeduld zal ik zeker inzetten om plannen te realiseren en moeten temperen als het door wet- en regelgeving iets minder snel kan. Ik ben graag onder de mensen en luister oprecht naar hun boeiende verhalen. Mijn voornemen is om de fietsende wethouder te worden, alleen is het nóg mooier als wij uw fietsende college worden.

Mijn werkervaring en opleiding

Vanuit de schoolbanken van de Wilhelmina Mavo hier in Zutphen heb ik mij ontwikkeld als een commercieel en ondernemend persoon. In de avonduren heb ik diverse commerciële bedrijfsopleidingen gevolgd en ben ik uiteindelijk opgeleid als trainer en coach. Dit heeft mij gevormd tot de persoon die ik nu ben: Een mensen-mens die in staat is om snel verbanden te kunnen zien en mensen met elkaar te verbinden.

Portefeuille

- Economie en ondernemerschap
- Binnenstad en toerisme
- Sport en verenigingen
- Grondstoffen
- Vastgoed
- Vergunningen

Jasper Bloem

Partij van de Arbeid

Als wethouder ga ik voor een Zutphen en Warnsveld waar ieder kind gelijke kansen heeft om zich te ontwikkelen. Waar kinderen veilig kunnen opgroeien. Waar mensen zich geen zorgen hoeven te maken over basale levensbehoeften, zoals een betaalbare woning. Ik ga voor een visie op de toekomst waarin we een plek bieden voor mensen uit alle lagen van de bevolking en meer variatie in onze wijken. Ik ga voor een verdere versterking van de kwaliteit van onderwijs met toekomstbestendige huisvesting. Ik ga voor kindvriendelijke wijken en een aantrekkelijke gemeente waar jongeren willen wonen.

Typisch voor mij

Ik laat me graag verrassen door de goede ideeën van anderen. Vergaderingen houd ik het liefst kort en eindig ik met concrete afspraken wat we gaan doen. Ik sta vaak stil bij de intrinsieke motivatie waarom mensen iets wel of niet willen. Ik heb veel verschillende interesses, zoals andere talen en culturen. Plattegronden vind ik interessant om te bekijken en ruimtelijke ordening heeft me altijd geboeid. Ik heb een kano aan huis en daarmee ga ik in de zomer de rivier op.

Mijn werkervaring en opleiding

Ik heb 15 jaar voor een grote gemeente gewerkt als bestuursadviseur, financieel deskundige en als leidinggevende. Ik heb gemerkt dat een gemeente het verschil kan maken voor de inwoners. Het mooie van het lokaal bestuur is dat het dichtbij de inwoners staat.

Verder heb ik geschiedenis gestudeerd. Wonen in de gemeente Zutphen is voor mij daarom zo interessant, omdat ik iedere dag de boeiende geschiedenis van onze gemeente terug zie.

Portefeuille

- **Wonen en ruimtelijke ordening**
- **Grondzaken**
- **Jeugd en onderwijs**
- **Informatieveiligheid en privacy**

Sjoerd Wannet

D66

Als wethouder ga ik voor een bruisend Zutphen en Warnsveld

waar iedereen zich thuis voelt. Een gemeente waar de inwoners trots kunnen zijn op hun culturele instellingen en evenementen. Waar genoten wordt van het historisch erfgoed en dat ook actief uitgedragen wordt. Een gemeente waar iedereen zichzelf kan zijn en de ruimte krijgt om zichzelf te ontwikkelen. Een Zutphen en een Warnsveld waar jong en oud zich thuis voelt. Tegelijkertijd wordt er naar de toekomst gekeken en gewerkt aan een klimaatbestendige gemeente, wordt onze democratie verstevigd voor de toekomst en treden wij met zelfvertrouwen op in de regio.

Typisch voor mij

Ik ben een enthousiaste en creatieve bestuurskundige met veel ervaring in het publieke domein. Ik ben te karakteriseren als een vrolijk, energieke, harde werker die tegelijkertijd de gebaande paden verlaat, initiatiefrijk is en oog heeft voor de onderlinge verhoudingen. Daarnaast ben ik een groot liefhebber van geschiedenis en voelt het als thuiskomen als ik door de historische binnenstad van Zutphen loop. Ook ga ik graag het gesprek met 'de onbekende' aan en kijk dan ook uit naar de vele gesprekken in Zutphen en Warnsveld.

Mijn werkervaring en opleiding

De afgelopen 3,5 jaar heb ik voor Necker van Naem als adviseur en interim-griffier gewerkt. Op die manier heb ik bij veel gemeentes een kijkje in de keuken mogen nemen en veel geleerd over het openbaar bestuur en het in positie brengen van de volksvertegenwoordiging. Verder was ik actief in de Statenfractie van Gelderland, werkte ik voor de Statenfractie van Overijssel en zat ik 8 jaar in de gemeenteraad van Lingewaard.

In Nijmegen heb ik leraaropleiding geschiedenis gestudeerd aan de HAN en bestuurskunde gestudeerd aan de Radboud universiteit.

Portefeuille

- Cultuur en erfgoed
- Natuur en klimaat
- Verkeer en openbare ruimte
- Vakonderwijs en arbeidsmarkt
- Bedrijfsvoering en dienstverlening
- Inwonersparticipatie

